VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 105 — Vol. LI vuosikerta | Sudbury, Ont. | Tiistai, syysk. 12 p. — Tuesday, Sept. 12, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1867 1967 — 1917—1967 — Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Ranskankielen käyttöä laajennetaan

Quebecin hallituksen tarkoituksena on saada liikkeet, laitokset ja järjestöt suostumaan vapaaehtoisesti Ranskan kielen käyttöön – jos ei, silloin on edessä lainlaadinta

Quebec. — Kulttuuriasiain ministeri Joel-Noel Tremblay julkasi maanantaina "kieliohjelman" minkä avulla toivotaan saatavan Quebecin teollisuus- ja liikelaitokset, ammattiyhdistykset ja hallitusvirastot kaikissa portaissa tunnustamaan Ranskan kielen "kansalliseksi kieleksi, kansallisessa yhteistyössä, kansallisessa valtiossa."

Mr. Tremblay tähdensi erikoisesti pyrkimystä siihen, että englanninkieliset liikelaitokset on Quebecissa saatava suostutetuksi Ranskan kielen käyttöön hallintoportaissaan. "Niitä pyritään suostuttelemaan" sanoi mr. Tremblay, "käyttämään liikkeissään myös Ranskan kielisiä nimiä."

"Jos suostuttelu ei tuota tuloksia" lisäsi mr. Tremblay, "me olemme valmiina lainlaadinnallisiin toimenpiteisiin. Toivokaamme, ettei meitä pakoiteta siihen."

"Niille (liikelaitoksille) on osoitettava, että Quebec on ranskankielinen valtio; että Quebecin valtion kansan enemmistä puhuu Ranskan kieltä. Ja toisin mitä ne on johdettu uskomaan, Englannin kieli ei tule sivuuttamaan Ranskan kieltä Quebecissa.

"Tämän perusteella niiden (yhtiöiden) tulisi menetellä samalla tavalla miten ne menettelevät perustaessaan laitoksiaan muualle ulkomaille, "hän selitti" ja se riippuu meistä, ei yksinomaan hallituksesta vaan meistä kaikista kansalaisista, että vaaditaan teollisuus- ja liikelaitoksilta, jos ei yksinomaan Ranskan kielen käyttöä niin ainakin kaksikielisyyttä siinä määrin, ettei kieliasioista synny vaikeuksia quebecilaisille työläisille."

Mr. Tremblay sanoi että ranskalais-canadalaiset ovat olleet yhteen suuntaan kohdistuvan kaksikielisyyden uhreja missä tilanteessa englantilais-canadalaiset voivat puhua heille Englannin kieltä, mutta heidän (ranskankielisten canadalaisten) tulee puhua muille canadalaisille englantia.

Mr. Tremblayn esittämään ohjelmaan sisältyy seuraavanlaisia kohtia:

— Kulttuuriministeriön yhteyteen oletaan kieliasiain erikoistuntijoita tutkimaan koulujen ja yliopistojen oppikirjojen käännöstöitä. On syytetty, että amerikkalaista ja englantilaista alkuperää olevien koulukirjojen käännöksiä on väritetty anglikaanisuudella.

— Toisen kielen koulukurssien muuttaminen niin, että oppilaat saavat tilaisuuden oppia äidinkielensä ensiksi (Mr. Tremblay katsoo että ranskankielisille lapsille ei pidä opettaa englanninkieltä ennen kuin vasta korkeakoulussa, jossa heidän Ranskan kielensä ei kärsi siitä.)

— Quebecin hallituksen käyttämän virallisen sanaston täydellinen uusiminen.

— Kampanja, joiden tarkoituksena on antaa Quebecille ranskalaisleiman käyttämällä yksinomaan Ranskan kielisiä mainoksia (teillä jne).

— Ohjelma, jonka mukaan ulkomaista mainostusta, erikoisesti Rans kan kieltä puhuvissa maissa, suoritetaan Ranskan kielellä, tiedoittaen mahdollisille siirtolaisille, että Quebec on kansallinen yhteisö minkä joka päiväinen kieli on Ranskan kieli.

— Muodostettava ajanviettepaikkoja missä siirtolaisille opetetaan ranskaa.

— Painostetaan ammattiyhdistysliikkeitä siten että niiden kollektiivisiin työehtosopimuksiin saadaan klaussit, missä määritellään seuraavanlaisia Ranskan kielisiä etuisuuksia: Ranskankielinen (ammattiyhdistyksen) hallinto tai ainakin siinä määrin kaksikielinen hallinto, että Ranskan kieltä voidaan käyttää työkielenä jne.

Yhdeksän maata anoo Kiinalle jäsenoikeuksia

United Nations. — Yhdeksän maata esitti sunnuntai-iltana virallisen anomuksen, että kysymys "Kiinan laillisten jäsenoikeuksien palauttamisesta" liitettäisiin syyskuun 19 pnä kokoontuvan Yleiskokouksen 22. istunnon työlistalle

YK:n Yleiskokouksen ylimääräinen istunto kokoontuu syyskuun 18 pnä keskustelemaan lähi-idän asioista, mutta yleisesti otaksutaan, että tämä istunto päättyy heti ja että asian käsittely lykätään 22. istunnolle, mikä aloittaa työnsä syyskuun 19 pnä.

Kiinan laillisten jäsenoikeuksien palauttamista ehdottavat: Albania, Algeria, Kambodzha, Kongo, Kuuba Guinea, Mali ja Syyria.

Kekkonen ja Saloranta Suomen hallitukseen

Helsinki. — Kansanedustajat Matti Kekkonen ja Toivo Saloranta nimitettiin perjantaisessa tasavallan presidentin esittelyssä uusiksi keskustapuolueen ministereiksi Paasion hallitukseen. Nimityksillä täytettiin syyskuun alussa maaherroiksi siirtyneiden Niilo Ryhdän ja Esa Timosen ministerinpaikat.

Kolmas ministerinpaikka tulee täytettäväksi vasta myöhemmin syksyllä, mahdollisesti loka-marraskuussa, kun sisäasiainministeri Martti Viitanen (sd) siirtyy maaherraksi Vaasan lääniin. Hänen seuraajakseen on kavailtu nykyistä eduskunnan varapuhemiestä Veikko Kokkolaa Kotkasta, joskin myös kansanedustaja Antero Väyrynen Oulusta on mainittu ehdokkaana.

Hallituksen kokoonpanon muuttumista muilta osin ei ennen presidentinvaaleja pidetä juuri todennäköisenä. Tosin kesäkuukausina luonnehdittiin keskustapuolueen puheenjohtajaa Johannes Virolaista vahvaksi ministeriehdokkaaksi ja vielä äskettäin kytkettiin lokakuussa tapahtuva Suomen Pankin pääjohtajanvaihdos henkilön mahdolliseen vaihtumiseen ulkoministerin paikalla.

Keskustapuolueessa on kuitenkin arveltu, että Virolainen hoitaa eduskunnan puhemiehen tehtäviä edelleen. Nykyinen ulkoministeri Ahti Karjalainen jatkaisi samoin nykyisellä paikallaan, otaksuttiin nyt.

Paasion hallitukseen 2. kulkulaitosministeriksi nimitetty kansanedustaja Matti Kekkonen hoitaa työministerin ja kansanedustaja Toivo Saloranta 2. sosiaaliministerin tehtäviä. Ehdotuksen Kekkosen ja Salorannan nimittämisestä ministereiksi teki viime viikolla Helsingissä koolla ollut keskustapuolueen eduskuntaryhmä. Nimitys aiottiin suorittaa jo viime perjantaina, mutta se siirtyi pääministeri Rafael Paasion Canadan-matkan vuoksi.

Brezhnev arvostellut Mao Tse tungin ryhmää

Sanoo "kulttuurivallankumousta" vastavallankumoukseksi mikä tuhoaa kansan oikeuksia

Budapest. — Neuvostoliiton pääministeri Aleksei Kosygin ja kommunistisen puolueen pääsihteeri Leonid Brezhnev lopettivat sunnuntaina keskustelunsa Unkarin puolue- ja hallitusjohtajain kanssa.

Vierailun keskeisenä kohteena oli vuonna 1948 allekirjoitetun Neuvostoliiton-Unkarin ystävyyssopimuksen uusiminen.

Ennen mainitun asiakirjan uudelleeen allekirjoittamista käytyjen keskustelujen yhteydessä mr. Brehnev sanoi, että puheenjohtaja Mao Tse-tungin "kulttuurivallankumous on todellisuudessa vastavallankumous", mikä on surmannut suuren Kiinan kommunistisen puolueen ja hallituksenkin.

Viitaten Maoon ja hänen kannattajiinsa mr. Brezhnev sanoi Kiinan tapahtumien osoittaneen "sen ryhmän (maolaisten) aatteellista ja poliittista alaspäin menoa".

Unkarin kommunistisen puolueen johtaja Janos Kadar arvosteli myös Maoa sanoen yleisessä kokouksessa Maon ohjelmien "auttavan imperialisteja". Ilmaisten kannatuksensa kom munistisen liikkeen maailmankokouksen pitoon nähden, Kadar sanoi, että "meidän ei tarvitse odottaa sitä, että kaikki puolueet ovat valmiina osallistumaan siihen".

Enemmistö kommunistisista puolueista kannattaa tällaisen maailmankokouksen järjestämistä, mutta osa niistä on ollut sitä mieltä, että on edullisempaa odottaa sopivampaa hetkeä, ja järjestää kommunistisen liikkeen maailmankokous myöhemmin.

Mr. Brezhnev sanoi Kiinassa olevan lisääntyvässä määrässä oppositiota Maon ohjelmasta. "Maon ryhmä on on nyt lähettänyt liikkeelle armeijan johtajain harhautetun ryhmän ja n.s. punakaartilaiser — petollisesti harhaan johdettuja ihmisiä — niitä ihmisiä vastaan, jotka ovat vastustaneet Maon ja hänen kumppaniensa hallituskomentoa.

"Mutta me olemme vakuuttuneita, että sosialismin asia voittaa lopulta Kiinassa. Neuvostoliiton kansa ja hallitus tervehtii sellaista kehitystä voittona aatteellemme."

Hän luonnehi Kiinan nykytilanteen kriittiseksi maolaisten kansalle antamien iskujen johdosta.

Mao ja hänen kumppaninsa ovat hävittäneeet Kiinan perustuslailliset hallitusvoimat, kommunistisen puolueen elimet, ammattiyhdistykset, kommunistisen nuorisoliikkeen ja sosiaaliset järjestöt.

Mao ja hänen ryhmänsä on järjestänyt epäinhimillisen sorron vallankumouksen, tieteen ja kulttuurin huomattuja henkilöitä vastaan. Hän on seuralaisineen murskannut sosialistiset saavutukset ja työläisten oikeudet. Tosiasiat osoittavat, että Maon ryhmä ei todellisuudessa taistele imperialismia, vaan sosialistisia maita ja kansainvälistä kommunistista liikettä vastaan."

Vedotessaan idän ja lännen rauhanomaisen rinnakkaiselon puolesta mr. Brezhnev sanoi: "Meidän on tehtävä kaikki mahdollinen sotilaallisen voimamme lisäämiseksi estääksemme imperialistit edes ajattelemasta kätensä nostamista sosialistisia kansoja vastaan."

Uusittu ystävyyssopimus, mikä allekirjoitettiin helmikuun 18 pnä 1948, tulee olemaan voimassa seuraavat 20 vuottta.

NUOLIA LENSI USA:n TUKIASEMAA VASTAAN

Saigon. — Yhdysvaltain sotavoimia joutui puolustusasemiin kun vietnamilaiset hyökkäsivät perjantai-iltana Duc Con lähettyvillä nuolia ja jousipyssyjä hyväksikäyttäen heidän kimppuunsa. Nuolihyökkäyksen suoritti Montagnardsheimoon kuuluvat miehet, jotka käyttävät näitä vanhanaikaisia aseita metsästyksessä.

Pres. de Gaulle pitää Puolaa suurena maana

Esitti toistamiseen käsityskannan että Puolan nykyisiä rajoja ei muuteta

Gdansk, Puola. — Esittäen uudelleenkäsityksensä siitä, että Puolan nykyiset rajat ovat pysyväiset, Ranskan presidentti Charles de Gaulle korosti sunnuntaina Puolan kansallista tärkeyttä ja suuruuttakin.

Hän alleviivasi, että Silecia ja Gdansk kuuluvat pysyvästi Puolalle. Gdansk oli aikaisemmin Saksalle kuulunut satamakaupunki Danzing.

Vierailtuaan Itämeren rannikkoalueella, myös Gdanskissa, presidentti de Gaulle palasi sunnuntai-iltana Varsovaan.

"Teidän maanne on syntynyt suurmaaksi ja teidän kärsimyksenne ja rajavaikeutenne kuuluvat menneisyyteen niiden voittojen perusteella, jotka ovat myös meidän voittojamme," sanoi presidentti de Gaulle.

"Puola on nyt suuri maa, jolla on pitkät rajat, ja kuten Ranskallakin Puolalla on uusia kutsumuksia.

Hän suositteli että toisen maailmansodan jälkeisten uusien rajojen yhteyteen kuuluu myös uusia katsantokantoja.

Osallistuessaan aamupäivällä lasten jumalanjalveluun kenraali de Gaulle sai Gdanskin lapsilta lämpimän vastaanoton.

Kenraali de Gaulle laski seppeleen Westerplatte Monumentille mihin osuivat saksalaisten ensimmäiset tykinlaukaukset toisen maailmansodan alkaessa.

Lauantaina presidentti de Gaulle vieraili Auschewitzin kuolemantehdas-keskitysleirillä, missä natsien toimesta surmattiin miljoonia ihmisiä:

"Kuinka surullista: kuinka tympäisevää: kaikesta huolimatta kuinka toivorikasta ihmiskunnalle," hän kirjoitti vieraskirjaan.

Valmis kuulemaan nukkehallituksen "ehdotuksia"

Washington. — Yhdysvaltain ulkoministeri Dean Rusk sanoi viikon lopulla että hän on valmis vakavasti harkitsemaan sitä, jos Saigonin hallitus ehdottaa Pohjois-Vietnamin ilmapommituksen taukoa.

"Maan myrkytys" USAn uutena suunnitelmana

Tarkoitus on maan myrkyttämisen avulla tuhota kasvullisuus demarkaatiolinjan eteläpuolelta

Washington. — Pohjois- ja Etelävietnamin välisen demilitarisoidun vyöhykkeen eteläpuolelle tehdään "estealue" missä oleva maa myrkytetään niin ettei siinä kasva mitään!

Puolustusministeri Robert McNamara antoi tämän tiedon estealueen muodostamisesta viikon lopulla selittäen, että sen tarkoituksena on hidastuttaa pohjois-vietnamilaisten asevoimien solutusta etelään.

USAn puolustusministeriöstä selitettiin, että maan myrkytysainetta suihkutetaan alueelle mistä on metsä kaadettu pois, estäen se metsän uudelleen kasvun.

Mr. McNamara sanop tätä myrkytettävää aluetta aikaiseksi varoitusalueeksi, minkä apukeinoihin kuuluu piikkilankaesteeet ja korkeasti tekniliset välineeet — elektroniset silmät ja korvat, joita ei ole sen paremmin selitetty.

Tämä on ensimmäinen kerta jolloin Yhdysvatain toimesta suunnitellaan Etelä-Vietnamissa "maan tappamista" jolla saattaa olla kauaskantoisemmat merkitykset kuin on aikaisemmin käy tetyllä kasvullisuuden tappaja-kemikaleilla.

Tarkoituksena ei ole estää etelään tulevia asevoimia — sitä ei voida tehdä, sanoo mr. McNamara — vaan hidastuttaa läpituloa siten, että yhdysvaltalaispäällystö saa elektronisilta laitteiltaan varoituksen asiasta.

Työskentely maan tappamiseksi on jo menossa. Tarkoitusta varten puddistetaan metsästä 15 mailia pitkä ja 600 jaardia leveä alue.

Robert Stanfieldista leivottiin vanhan torypuolueen uusi johtaja

Aikoo luopua Nova Scotian pääministerin virasta – oppositiotta alahuoneen jäseneksi

Toronto. — Konservatiivipuolueen "kuninkasten tekijä", kansallinen presidentti Dalton Camp joka järjesti aikaisemmin "Diefenbakerin täytyy mennä" kampanjan, ilmaisi viikon lopulla pidetyn kansallisen torykokouksen jälkeen syvän tyytyväisyytensä siitä, että uudeksi kansalliseksi johtajaksi tuli leivotuksi Nova Scotian toryhallituksen 53-vuotias pääministeri Robert Lorne Stanfield.

Valinta tapahtui lauantai-iltana viidennessä äänestyksessä jossa mr Stanfield sai 1,150 ääntä ja hänen läheisin kilpailijansa, Manitoban pääministeri Duff Roblin 969 ääntä.

Mr Roblin, jonka maakunnallinen kannatus on viimeaikoina jatkuvasti heikentynyt, sanoi kansallisen johtajan ehdokkaaksi ryhtyessään, että hän luopuu maakuntansa pääministerin toimesta huolimatta siitä tuleeko hän nyt valituksi puoluejohtajaksi tai eikö tule. Viikon vaihteessa saatujen vihjeiden perusteella uskotaan, että näin tuleekin tapahtumaan ja että mr Roblinista tulee mr Stanfieldin läheinen työkumppani Ottawaan.

Entinen oikeusministeri Davie Fulton, joka heitti "strategisella hetkellä", kuten on sanottu, oman ja seuraajiensa kannatuksen mr Stanfieldin hyväksi, voi saada palkkioksi oppositioryhmän vt. johtajan paikan alahuoneessa kunnes "ite" uusi päämies mr Stanfield saa itselleen edustajapaikan.

Mr Stanfield on sanonut, että hän aikoo luopua Nova Scotian pääministerin toimesta ja mennä mahdollisimman pian Ottawaan ottaakseen oppositioryhmän hoiviinsa. Stanfield sanoi sunnuntaina sanomalehtimiesten haastattelutilaisuudessa, että hän haluaa tavata pääministeri Pearsonin mahdollisimman pian: "Minä toivon ja odotan läheisiä suhteita pääministerin ja liittohallituksen muiden jäsenten kanssa. Minä annan suuren arvon pääministeri Pear sonin onnittelusähkeelle", hän sanoi.

Kokouksen jälkeen konservatiivipuolueen kansallinen presidentti Dalton Camp oli iloisella päällä ja sanoi, että "se oli rentouttava ja helppo" kokous.

Ottawa. — Pääministeri Lester B. Pearsonin uskotaan järjestävän täytevaalit niin pian kuin saadaan sopiva edustajapaikka avoimeksi, jotta konservatiivipuolueen uusi johtaja, Robert Stanfield pääsee alahuoneen jäseneksi.

Kun mr Stanfield on ilmaissut halunsa, että hänestä tulee Ottawaan Nova Scotian jonkun vaalipiirin edustaja, liittohallituksen täytyy odottaa kunnes joku Nova Scotian edustaja luopuu toimestaan.

Viikon vaihteessa julkaistujen tietojen mukaan liberaalit eivät aio nimittää vastaehdokasta mr Stanfieldin kilpailijaksi tulevissa täytevaaleissa.

Myös Uuden demokraattisen puolueen (NDP:n) johtaja Tommy Douglas on antanut ymmärtää, että hän henkilökohtaisesti tekee voitavansa sen hyväksi ettei hänen puolueensa nimitä ehdokasta mr Stanfieldia vastaan.

Konservatiivipuoluen entinen johtaja, John Diefenbaker, joka kärsi nöyryyttävän tappion johtajapaikkatavoittelussa (hän sai kolmannessa äänestyksessä vain 114 ääntä), esitti uuden johtajan valinnan jälkeen vetoomuksen "puolueen yhtenäisyyden puolesta" torjuen siten vähän aikaisemmin levitetyt huhut, että hän aikoo erota koko puolueesta.

Kokouksen päättymisen jälkeen mr Diefenbaker on kuitenkin ollut hyvin vähäpuheinen. Hän oli sunnuntaipäivän Royal York hotellin huoneustossaan Torontossa ja otti vastaan vain kaikkein läheisempiä ystäviään. V. 1956 puoluejohtajaksi valittu ja pian 72 vuotta täyttävä Diefenbaker matkusti maanantaina Ottawaan muuttaakseen pois oppositiojohtajan "virallisesta kodista" ja tehdäkseen siten tietä uudelle johtajalle.

Uusi yritys Vietnamin sodan lopettamiseksi

Nobelin rauhanpalkinnon saaneiden miesten valtuuskunta kaikkien osapuolten puheille

Oslo. — Nobelin rauhanpalkinnon saaneiden valtuuskunta matkustaa Vietnamiin saadakseen kaikilta osapuolilta selville sodan lopettamismahdollisuuden, tiedoitti Norjan ulkoministeriö viikon lopulla.

Ulkoministeriön eräs puhemies sanoi Norjan saaneen tiedon, että Pohjois- ja Etelä-Vietnamin hallitukset, sekä Kansallinen vapautusrintama (Etelä-Vietnamissa) ja Yhdysvaltain viranomaiset ovat antaneet ymmärtää, että he ovat valmiina vastaanottamaan tämän valtuuskunnan.

Tiedonannon yhteydessä sanottiin että tämä "valtuuskunta yrittää saada kaikilta osapuolilta tiedot, millä ehdoilla ne ovat valmiina aloittelemaan neuvottelut Vietnamin sodan lopettamiseksi."

(Canadan pääministeri Lester B. Pearson, joka sai Nobelin rauhanpalkinnon v. 1957, on pidetty tietoisensa tästä suunnitelmasta, mutta häntä ei ole pyydetty osanottajaksi. Pääministeri Pearsonin erään puhemiehen kerrotaan sanoneen, että mr. Pearson on hyvin mielissään rauhanpalkinnon saaneiden aloitteenteosta.)

Tämä lähetystö menee Kaukoitään vielä tämän vuoden aikana. Sen johtajiksi tulee Nobelin rauhanpalkinnon saaneet, Philip Noel Baker, Britanniasta ja Rev. Dominique Georges Pire — roomalaiskatolinen pappi Belgiasta.

Isä Piere, joka on nyt 57-vuotias, sai Nobelin rauhanpalkinnon v. 1958 siitä työstä minkä hän suoritti Euroopan pakolaisten hyväksi toisen maailmansodan päättymisen jälkeen. Hän ja mr. Noel Baker lukeutuivat siihen Nobelin rauhanpalkinnon saaneiden 8-henkiseen ryhmään jotka elokuussa 1965 lähetti maailman johtajille vetoomuksen ampumisen lopettamiseksi Vietnamissa.

VIIME TIEDOT

Lontoo. — Anthony Barber, entinen terveysministeri, on nimitetty Britannian konservatiivipuolueen puheenjohtajaksi. Hänen edeltäjänsä siinä toimessa oli vuodesta 1965 alkaen Edward Du Cann, jonka sanotaan eronneen perhe- ja liikesyistä. Toisaalta on kuitenkin huhuttu, että mr Du Cann on ollut tukkanuottasilla puolueen johtajan, Edward Heathin kanssa.

Lontoo. — Kyproksen radio tiedoitti maanantaina, että Turkin ja Kreikan pääministerien viikonvaihde-konferenssi loi edullisen ilmapiirin neuvottelujen jatkamiseksi. Radiouutisen yhteydessä ei kuitenkaan mainittu mitään arkkipiispa Makariosista ja hänen kannanotostaan.

Detroit. — Ford-yhtiö ja autotyöläisten unio (UAW) sopivat alkuviikolla siitä, että neuvottelut aloitetaan uudelleen tänä perjantaina, eli syyskuun 15 pnä. Lähes 160,000 autotyöläistä lakkoutui USA:n 25:ssä osavaltiossa viime keskiviikkona. Ford on pakkolomauttanut Windsorin tehtaaltaan 425 työläistä.

Toronto. — Konservatiivipuolueen uusi johtaja, Robert Stanfield matkusti maanantaina lentäen kotimaakuntaansa Nova Scotiaan. Hän keskustelee siellä mm. Cyril Kennedyn kanssa, joka on luvannut erota alahuoneen jäsenyydestä siinä mielessä, että mr Stanfield voitaisin valita Colchester-Hants vaalipiiristä alahuoneen jäseneksi. Hän osallistuu myös sikäläisen lainlaatijakunnan tory-ryhmän kokoukseen, missä keskustellaan uuden maakuntajohtajan ja -pääministerin nimittämisestä.

CANADAN OPISKELIJAT JA VIETNAMIN KYSYMYS

London, Ont. — Opiskelijain yhdistyksen — Canadian Union of Students — vuosikokouksen lauantaisessa täysiistunnossa, mihin kokous päättyi, hyväksyttiin muiden mielenkiintoisten asiakirjojen lisäksi päätöslauselman, missä suositellaan, että Canadan opiskelijain pitäisi tutustua Etelä-Vietnamin kansallisen vapautusrintaman kannanottoihin.

Samalla 29-vuotias jumaluusopin opiskelija, Douglas Ward, Torontosta sanoi, että kokoukseen osallistuvien opiskelijain tulisi palata oppilaitoksiinsa kansallisen vapautusrintaman jäseninä.

Hän sanoi myös, että opiskelijain tulisi painostaa kaikin voiminsa sen hyväksi että Canadan kaikki työläiset järjestyisivät.

Perjantai-iltana hyväksytyssä päätöslauselmassa sanotaan, että kulttuurisyrjintä vaikeuttaa nuorten opiskelua yhtä paljon kuin varojenkin puute.

Mr. Ward sanoi, että englanninkieltä puhuvien opiskelijain on vaikea hyväksyä syndikaatti-perustaa järjestötoimintaansa, mikä on quebecilaisten opiskelijain päätavoitteena tällä hetkellä.

Opiskelijain kokous hyväksyi perjantaina päätöslauselman, jonka mukaan anotaan jäsenyyttä vasemmistolaiseksi väitetyltä opiskelijaunioita (International Union of Students). Sen jäsenyyden hylkääminen, sanoi mr. Ward, asettaisi Canadan opiskelijain yhdistyksen (CUS) "historian ulkopuolelle".

Samalla kertaa CUS päätti säiyttää "associate" asemansa Yhdysvaltoihin nojaavassa International Student Congress-järjestössä mutta määritteli kuitenkin, että CUS(Canadan opiskelijain yhdistyksen) sihteeristön tulee antaa selostuksen USAn keskustiedustelulaitoksen (CIA) mainitulle kansainväliselle järjestölle antamasta rahallisesta avusta.

Samalla kertaa kun lauantaisessa istunnossa päätettiin, että opiskelijain yhdistyksen tulee tutustua Etelä-Vietnamin kansallisen vapautusrintaman kannanottoihin, päätettiin myös, että kutsutaan Kansallisen vapautusrintaman edustajia Canadan yliopistoihin vierailemaan.

Eräässä toisessa päätöslauselmassa tuomitaan Rhodesian tummaihoisten rotusyrjintä ihmisoikeuksien rikkomiseksi.

Opiskelijat tulevat vaatimaan liittohallitukselta, että kesäisin koulunkäyntinsä rahoittamisen hyväksi työssäolevat opiskelijat vapautettaisiin kokonaan tuloveron maksusta.

Kokous päätti antaa kannatuksensa Canadan intiaanien kansalaivapauksien puolesta järjestettäville mielenosoituksille.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Etelä-Vietnamin vaaleista

Viikko sitten sunnuntaina Etelä-Vietnamissa toimitetut haulikkovaalit olivat ilmeisesti petosta ja vilppiä alusta loppuun asti, kuten ovat presidenttiehdokkaina olleet siviilit syyttäneet.

Asia ei muutu siitä miksikään, vaikka Yhdysvaltain presidentin Lyndon Johnsonin "tarkkailijat" ovat kuuliaisten alamaisten tavoin luhenneet televisiokameran edessä heille annettuja lunttia, joiden mukaan he eivät "nähneet" mitään vaalipetosta. Täyttäen uskollisesti heille annetut tehtävät nämä USAn vaalitarkkailijat selittivät, että Etelä-Vietnamin vaalimenetelmä oli "kohtuullisen vapaa ja oikeudenmukainen" mitä tahansa menetelmää Washingtonissa "kohtuullisena" pidetään.

Tosiasia tietenkin on, että vaalit suoritettiin Yhdysvaltain miehitysjoukkojen komennon ja Saigonin liivintaskudiktaattorien terrorin alaisuudessa. Ilman muuta on selvää, että yhdysvaltalaiset tarkkailijat eivät voineet muuta kuin antaa siunauksensa vaaleille, joista he itse tai oikeammin heidän omat asevoimansa ovat vastuussa. Tällaisten "tarkkailijain" lausuntoja voidaan verrata siihen, jos esimerkiksi koulun rakennusurakoitsija (eikä koulutuatkunta) saisi tehdyn työn kelpoisuustutkimuksen, ja julistaa kouluhallintoa kuulematta, että hyvin on kaikki tehty!

Niissä vaaleissa siviiliehdokkaina olleet miehet — ja ehdokkaslistalta karsittiin jo etukäteen pois kaikki ne joilla olisi ollut valituksi tulon mahdollisuudet — ovat miltei yksimielisesti esittäneet, että presidenttivaalit olisi mitätöitävä niiden vaaliväärennysten vuoksi, joista heillä on, kuten on kerrottu, yltäkyllin todistusainehistoa.

Mistään reilusta vaalipelistä ei voi olla kysymys silloin kun sotilasjuntan päämies, kenraali Nguyen Cao Ky ilmoitti etukäteen, että jos joku puolueettomuus- tai rauhanasian kannattaja, tai "joku muu kommunisti" tulee valituksi, hän asettuu asevoimin poikkiteloin valitusi tulleiden tielle.

Kuinka ei-demokraattinen sikäläinen vaalikoneisto on, se näkyy mm. siitä, että presidentin vaalin yhteydessä valitusta 60 senaattorista on huomattava enemmistö, eli 35 roomalaiskatolisia, vaikka Etelä-Vietnamin 17-miljoonaisesta väestöstä on vain 10 pros. roomalaiskatoliseen kirkkoon lukeutuvia.

Tämä lähentelee jo marraskuussa 1963 murhatun diktaattorin Ngo Dinh Diemin aikaista tilannetta, missä suurelta osalta Pohjois-Vietnamin sosialistista järjestelmää pakoon lähteneillä roomalaiskatolisilla on rajaton ylivalta, vaikka he muodostavat vain pienen murto-osan koko väestöstä . . . Ja että näin voi nyt taas tapahtua, se johtuu ennenkaikkea vaalimenetelmän epädemokraattisuudesta, sisältyen siihen mm. se että Thich Tri Quangin johtamat budhalaiset yrittivät asettaa vaaleihin kaksi vaalilistaa, mutta ns. keskusvaalikomitea esti väestön valtavan suurta enemmistöä edustavat budhalaiset siitä.

Washingtonin ilmeisenä tarkoituksena oli näiden vaalien avulla antaa Saigonin hallituksklikille jonkunlaisen laillisuusleiman. Tähän asti ei ole kukaan voinut väittää toiseksi sitä, että Saigonin sotilasjuntat eivät ole edustaneet ketään, että ne on muodostettu ja pitäneet "hallitusvaltaa" yksinomaan yhdysvaltalaisten miehitysvoimien armosta. Nyt halutaan ilmeisesti sanoa, että aikaisemmin valtapukille nostetut kenraalit Thieu ja Ky ovat muka nyt "kansan valitsemia" herroja suuruuksia. Tällaiset selitykset voivat käydä täydestä niiden yhdysvaltalaisten keskuudessa, jotka eivät halua katsoa totuutta suoraan vasten kasvoja, sillä kaikkein sokeimpia ovat sellaiset ihmiset jotka eivät halua nähdä.

Ihmiskunnan suuri enemmistö — valtava osa amerikkalaisia mukaanluettuna, pitää kuitenkin Etelä-Vietnamin vaaleja farssina, josta puhuminen olisi Washingtoninkin edun kannalta katsoen jätettävä mahdollisimman vähäiseksi. Etelä-Vietnamin vaalit eivät muuttaneet mitään eivätkä missään tapauksessa "laillistuttaneet" sen paremmin Saigonin sotilasjuntan asemaa kuin Yhdysvaltain miehitysjoukkojen Etelä-Vietnamissa pitämistäkään.

Oppiko hän siitä mitään?

Konservatiivipuolueen jäsenkortista julkisesti ylpeillyt Tony Soden sai työläistovereiltaan eropassin terästyöläisten union osasto 6500 presidentin virasta. Teräsunioon kuuluvat Incon työläiset antoivat siten tietää, ettei heillä ole suuriakaan toiveita vanhojen puolueiden jäsenkorttia kantavista virkailijoista.

Kaikesta huolimatta mr Soden meni Torontossa viime viikolla pidettyyn vanhan torypuolueen johtajan-valintakonferenssiin, missä hän sai CP:n uutistiedon mukaan tilaisuuden itsekohtaisesti nähdä ja tuntea, miten kaukana konservatiivipuolue on tavallisista työtätekevistä.

Ilmaisten viciäkin sinisilmäisen, vaikka ilmeisesti hieman jo horjuvan luottamuksen suurpääoman puolueeseen, mr Soden oli talouskysymyksiä käsittelevän alakomitean kokouksessa saanut lopulta tilaisuuden esittää valittelunsa, että torypuolue hylkii ammattiyhdistyskysymyksiä. Mainitun uutistiedon mukaan k.o. alakomitean puheenjohtaja John de Wolfe oli päivän kuluessa ainakin kahdesti kehoittanut mr Sodenia pidättymään ehdotusten esittämisestä.

Mutta kokouksen päättymisvaiheessa mr Soden sai sanotuksi: "Poliittiset puolueet (tarkoitta tietenkin suurpääoman puolueita — V) jättävät liian usein huomioonottamatta uniot ja työläiset ja se on ollut nähtävissä täällä. Minua on täällä vaikeutettu kahden viimeksikuluneen päivän aikana . . . Huolimatta siitä, käsitättekö te sitä tai ettekö käsitä, on ihmisiä, jotka sanovat että tämä on isoisten puolue."

Mainitun uutistiedon mukaan alakomitean puheenjohtaja oli kuitenkin niin jalomielinen ja avarakatseinen mies, että hän suostui liittämään "osan (aivan oikein, vain "osan") mr Sodenin ehdotuksista komitean raporttiin (mikä edustaa ainakin teoreettisesti torypuolueen ohjelmaa sitten kun raportti on konferenssissa muodollisesti hyväksytty). Mr Sodenin esityksistä hyväksytyt "kohdat" ovat määritelmä, että uniot ovat tärkeitä talouskeskuksia, jotka ansaitsevat huomionantoa, että olisi laadittava laki, mikä takaa demokraattiset menettelymuodot union sääntöjen mukaan ennen kuin unioa hyväksytään työläisten edustajaksi, ja että paikallisille unio-osastoille olisi varattava oikeus rankaisua saamatta erota kansallisesta ja kansainvälisestä uniosta!

Valitttavasti me emme tiedä, mitä muita ehdotuksia mr Soden torypuolueelle esitti, mutta jos ylläesitetyt kohdat tulevat nyt vanhan torypuolueen ohjelmaan "työväenmiehen" aloitteesta, niin se saa varmaan työnantajapiirit ilostumaan ikihyvästi. Sen perusteella työläiset ovat niin edesvastuuttomia ja kehnoja että eivät voi omia unioasioitaan hoitaa. Heille on muka laadittava lakeja, joiden perusteella "taataan" asiallisesti puhuen se, että ulkopuoliset voimat saavat sekaantua ammattiyhdistysväen sisäisiin asioihin. Ja kaiken lisäksi on vielä torypuolueella sananvaltaa siitäkin minkälaisia suhteita järjestyneet työläiset keskenään muodostavat!

Nähtäväksi vain jää, vieläkö mr Soden ylpeilee julkisuudessa torypuolueen jäsenkortin kantamisesta?

USAn neekerien monet järjestöt

Yhdysvaltain neekerien mielenilmaisut eivät ole mitenkään uutta amerikkalaisessa "suuressa yhteiskunnassa", vain niitten rajuus on ajan mittaan lisääntynyt. Kansalaisoikeuksien puolesta marssivien riveistä monet haluaisivat jo nähdä tuloksia — eihän marssiminen voi iät kaiket jatkua. Yhtäällä on neekereitä, jotka seuraavat apaattisina tilanteen kehittymistä, toisaalla on musta voima — black power.

Neekeriväestö on jakautunut selvästi ryhmiin, vaikka heitä yhdistääkin vielä voimakkaammin yhteinen vihollinen: valkoiset ja heidän sortopoltiikkansa, joka huipentuu milloin Ku Klux Klanin järjestämiin murhiin milloin poliisin ja kansalliskaartin edesvastuuttomaan tulitukseen.

NAACP (Kansallinen värillisten ihmisten yhdistys), jolla on vankin kannatus etelässä, perustettiin tohtori W. E Duboisin toimesta vuonna 1909, jolloin väkivaltaisuudet etelässä olivat pahimmillaan. Yhdistys alkoi välittömästi toimimaan löytääkseen ratkaisun rotuerotteluun USAssa. NAACP:ta johtaa nykyisin Roy Wilkins, NAACP on levinnyt yli koko eteläisen Amerikan, ja se julistaa ohjelmassaan työpaikkojen jakamista tasapuolisesti ja samaa palkkaa samasta työstä. Edelleen se vaatii parempia asuntoja ja kaikille samoja mahdollisuuksia käydä koulua.

Toinen neekerijärjestö, jolla on suurin piirtein samat vaatimukset, on Urban League johtajanaan Witney Young, josta Newsweek kirjoitti mm., että hän on vähiten vallankumouksellinen neekerijohtaja. Urban League on ainakin johtonsa puolesta hyvin maltillinen ja niinpä Witney Young onkin usein nähty vieras Valkoisessa talossa, jonne hänellä on yllättävän hyvät suhteet: eri asia on, ovatko ne auttaneet sitten neekerien asiaa ollenkaan.

Urban League pitää pääasiallisena tehtävänään välittää työtä ja avustaa alipalkittujen asemaa. Sen maltillisuutta kuvaa, että se yleensä vastustaa mielenosoituksia ja että se on tuominnut SNCC:n Molemmat — sekä NAACP että Urban League — edustavat reformismia etenkin neekeriväestön keskuudessa.

Viime vuosina näillä kahdella järjestöllä on ollut lukuisia kosketuksia hallitukseen yhdessä SCLC:n kanssa, jota johtaa tri Martin Luther King.

MARTIN LUTHER KING JA FLOYD McKISSICK

Elokuussa 1966 Chicagon mellakoiden jälkeen vahvisti Martin Luther King uskovansa edelleen väkivallattoman toiminnan mahdollisuuksiin, vaikka hän antoikin periaatteessa periksi hyväksyessään väkivallan itsepuolustukseksi. Hän päätti myös, että kansalaisoikeuksien puolesta jatketaan marssimista. Syyksi Luther King ilmoitti, että mellakat suurissa asutuskeskuksissa olivat rotuerottelun johdosta syntyneitä. King — joka joissakin piireissä on paremmin tunnettu uskonnollisena kuin poliittisena johtajana — on nykyisin myös Vietnamin sotaa vastaan. Sodan vastustaminen perustuu lähinnä hänen kristillis-ideologisiin käsityksiinsä, ja sille, että sota vie varat "suuren yhteiskunnan" rakentamiselta — tai ainakin viivyttää sitä.

Näin ollen voidaan todeta, että Luther Kingiä ei voida enää liittää samaan ryhmään, mihin kuuluvat NAACP ja Urban League. Nämähän eivät avoimesti vastusta hallituksen politiikkaa kuten Martin Luther King, joka järjestää mielenosoituksia ja vaatii neekereitä olemaan ottamatta osaa Vietnamin sotaan.

Kauan aikaa ehti CORE pitää yllä mainettaan USA:n konservatiivisimpana neekerijärjestönä, vaikka se samalla oli kaikista suurin: 80,000 jäsentä 200:lla paikkakunnalla. Yksi kolmasosa sen jäsenistä oli valkoisia. Floyd McKissick tuli järjestön johtajaksi 1966, ja pian sen jälkeen järjestö muutti ohjelmansa ja antoi täyden tukensa Black Powerille. Eräässä kokouksessa äskettäin McKissick sanoi että väkivallaton linja on mennyttä. CORE on myös läheisessä yhteydessä neekereihin, jotka vastustavat Vietnamin sotaa.

BLACK POWER JA KANSAINVÄLINEN SOLIDAARISUUS

SNCC Perustettiin vuonna 1960, ja sen perusti 200 jäsentä — kaikki aktiivisia.

SNCC on US:ssa produsoinut termin Black Power, johon mm. demokraattien hallitus kohta iski kiinni. SNCC:n ensimmäinen johtaja oli Stokely Carmichael, joka hoiti tehtäväänsä vuodesta 1961 aina vuoden 1967 toukokuuhun asti, jolloin hänen seuraajakseen astui Rap Brown.

SNCC on hyväksynyt — kuten muistetaan — väkivallan käytön milloin on kysymys puolustautumisesta. SNCC on vahvasti asettunut nykyistä hallitusta vastaan todeten tämän pettäneen neekerit. SNCC on yhä vahvemmin ajautumassa niitä vastaan, jotka vastaavat tämän hetken tilanteesta Yhdysvalloissa Vietnamin sotaa SNCC vastustaa avoimesti propagoimalla eri laitoksissa oman vaihtoehtonsa puolesta. Järjestö arvostelee varsin voimakkaasti amerikkalaista imperialismia ja USA:n omaksumaa "kansainvälisen poliisin" toimintaa.

Toisaalta SNCC harrastaa myös paljon kulttuuripitoisia asioita, kuten historian tutkimista jne., mikä perustuu lähinnä siihen, että — kuten Rap Brown sanoo — valkoinen USA on valehdellut ties kuinka kauan, ja nyt sen valheet tulevat loppumaan.

SNCC:n esiintyminen maailmalla on varsin radikaalia. Vaikkakaan Stokely Carmichael ei enää ole järjestön johdossa, otti hän äskettäin osaa Amerikan maiden solidaarisuuskonferenssiin, jossa hän julisti sissisotaoppia USA:n suurissa kaupungeissa. Tätä kirjoittaessa Carmichael on tiettävästi Tshekkoslovakiassa eikä hänen paluustaan Yhdysvaltoihin ole tietoa. USA, joka olisi halunnut palauttaa Carmichaelin Trinidadiin, mistä tämä on kotoisin, ei onnistunut, sillä Trinidad kieltäytyi vastaanottamasta tätä "kauheaa lasta".

MUSTAA NATIONALISMIA

Musta nationalismi on toinen yleinen suuntaus afroamerikkalaisten keskuudessa USA:ssa. Voimakkain tätä linjaa noudattavista ryhmistä on epäilemättä mustat muslimit. He ovat saaneet paljon julkisuutta osakseen Cassius Clayn kieltäytyessä suorittamasta asepalvelusta Vietnamissa.

Heidän teoriansa mukaan neekereiden olisi oltava ylpeitä rodustaan eikä tunnettava itseään valkoisia huonommiksi. Tämä on positiivista. Mutta mustat muslimit, johtajanaan Elijah Muhamed, eivät tosiasiassa halua osallistua poliittiseen taisteluun. Sitä paitsi he kieltävät poliittisen toiminnanmahdollisuudet johtaa heidän oikeuksiensa tai tasaarvoisuuden tunnustamiseen.

Mustien muslimien ohjelman perustana on erillisvaltio, jossa olisi vain mustia asukkaita ja joka olisi täysin vapaa kaikesta valkoisesta vaikutuksesta. Heidän oppinsa asettavat siis mustan racismin valkoista racismia vastaan.

Eräs mustien muslimien johtajista erosi vuonna 1963 ja loi pohjan uudelle sukupolvelle taistelijoita. Nämä nuoret eivät osoittaneet vähemmän syrjään vetäytyneisyyttä kuin heidän edeltäjänsä. Tämä mies on Malcolm X, joka sanoi mustista muslimeista: "Liike kasvoi, kehittyi ja voimistui, mutta jatkoi elämäänsä poliittisessa tyhjiössä. Aktiivisimmat nuoret ylittivät tämän rajan ja vaativat toimintaa enemmän kuin mihin järjestö itse asiassa oli valmistautunut."

Malcolm X lähti USAn asemasta Vietnamissa ja Kongossa. Hän tuli vakuuttuneeksi siitä, että voidakseen taistella amerikkalaista imperialismia vastaan oli oltava voimaa takana: "Voima on ainoa keino hävittää sorto. Voima voidaan voittaa vain suuremmalla voimalla. Tämän ovat Kaakkois-Aasian, Kongon, Kuuban ja muiden maiden kansat oivaltaneet."

Malcolm X ennusti, että vuodesta 1965 tulee toiminnan vuosi. "Kun aikaisemmat menetelmät eivät ole osoittautuneet tehokkaiksi, me etsimme uusia." Vuoden 1965 alussa Malcolm X ammuttiin.

USA:ssa on muitakin organisaatioita, joilla on vaikutusta sorrettuihin ihmisiin. Kaikilla niillä on omat tiensä, omat ratkaisunsa ja ohjelmansa lopullisen päämääränsä — täydellisen tasa-arvoisuuden — saavuttamiseen.

Jos mikään näistäkään keinoista ei ole tehokas, etsitään taas uusia.

Vitali Jelistratov:

ULKOMAISEN PÄÄOMAN VIRTA ISRAELIIN

On tunnettua, että Israelin militaristien aggression takana eivät olleet vain israelilaiset. Hyökkääjää tukivat ja tukevat kansainvälisen taantumuksen voimat Esitämme ohessa tätä väitettä tukevia asiatietoja.

Vuoteen 1967 mennessä oli 200 amerikkalaista yhtymää isännöinyt Israelissa. Israelin 163 suuresta tuotantolaitoksesta oli 40 välittömän ulkomaisen kontrollin alaisuudessa. Israelin talouselämän pääomansijoitukset ovat vuosittain olleet virallisten tietojen mukaan seuraavat:

1949 — 72	miljard.	dollaria	
1950 — 75	"	"	
1951 — 97	"	"	
1952 — 88	"	"	
1953 — 68	"	"	
1954 — 64	"	"	
1955 — 77	"	"	
1956 — 101	"	"	
1957 — 116	"	"	
1958 — 112	"	"	
1959 — 95	"	"	
1960 — 123	"	"	
1961 — 177	"	"	
1962 — 165	"	"	jne.

Kun Israelin parlamentissa maaliskuussa 1966 käsiteltiin vuoden 1966—67 kauppa- ja teollisuusbudjettia, lausui kommunistinen kansanedustaja Tofik Tubi, että Länsi-Saksan pääomasijoitukset vuonna 1965 tekivät 167 milj. dollaria eli 9,5 prosenttia ulkomaisista investoinneista. Tämä merkitsee sitä, että tänä aikana on ulkomaalaisten pääomasijoitusten kokonaissumma Israelissa ollut noin 1670 miljoonaa dollaria.

Käsityksen saamiseksi Israeliin virtaavien ulkomaisten pääomien lähteistä riittää, kun esitämme tilastotietoja Israelin olemassaolon ensimmäisiltä vuosilta (1948—1958): USA (vienti- ja tuontipankin lainoja, maatalouden ylijäämäapua) — 55,3 milj. dollaria, ts. 16,5 prosenttia Länsi-Saksa ("Kompensaatiota" Israelin valtiolle ja yksityisille henkilöille sukulaisten ja heidän omaisuutensa tuhoamisesta Euroopassa) — 725,3 milj. dollaria, ts. 21,4 prosenttia, Englanti (jäädytettyjä puntavaroja yms.) —150 milj. dollaria, ts. 4,4 prosenttia, ulkomaisten pankkien ja yksityisten pääomien myöntämät lainat, pääasiassa USAsta ja Ranskasta — 770,1 milj. dollaria, ts. 22,7 prosenttia: sionistien varat, pääasiassa USA:ssa — 848,7 milj. dollaria, ts. 25 prosenttia: valtion obligaatioita, ensisijassa USA:han sijoitettuja — 334,6 milj. dollaria, ts. 10 prosenttia: kaiken kaikkiaan 3386 miljoonaa dollaria.

Ei pidä unohtaa, että Israelin omat viranomaiset arvioivat vuonna 1948 Palestiinan arabialaiselta alueelta häädettyjen arabien anastetun omaisuuden 560 miljoonan dollarin arvoiseksi.

Vuosina 1963—65 maksoi Saksan liittotasavalta Israelille salaa 475 milj. markkaa (118 milj. dollaria) sitä lainasopimusta vastaavasti, jonka kansleri Adenauer ja Israelin silloinen pääministeri Ben Gaurion olivat tehneet tavatessaan New Yorkissa maaliskuun 14. pnä 1960. Tämän sopimuksen mukaan Saksan liittotasavallan oli maksettava Israelille 2 miljardia markkaa.

On huomautettava, että Amerikan Yhdysvallat antoivat Israelille aseellista avustusta aluksi kiertoteitse — Atlantin-liiton maiden ja pääasiassa Länsi-Saksan välityksellä. Mutta syyskuun 26. pnä 1962 tehdyn sopimuksen mukaisesti USA varusti Israelin ilman välikäsiä Hawk-raketeilla. Aivan samanlainen sopimus allekirjoitettiin Israelin ja USA:n välillä helmikuun 5. pnä 1966. Silloin USA möi Israelille Patton-tankkeja. Toukokuun 20. pnä 1966 USA sopi Sky Hawk- lentokoneiden toimittamisesta Israelille.

Olisi lapsellista kuvitella, että nämä valtavat rahamäärät edes missään määrin auttaisivat Israelin työtätekevän kansan elämää.

Miljardimies Rothschild antoi varat Israelin parlamenttitalon sisustamiseksi. Samanaikaisesti hän rakennutti Eilat—Haifan öljyjohdon. Magnaattien tahtoa noudattava Israelin hallitus takasi hänelle 8 prosentin vuosikorot hänen pääomasijoituksistaan.

Ulkomaisten pääomien virta israeliin nousi vuonna 1967 yli 7 miljardiin dollariin. Ja tämän vuoden alussa tuossa 2,6 milj. asukkaan maassa oli 100,000 työtöntä.

Tärkeimpiin kommentteihin ei liene aihetta.

PUNAKAARTILAISTEN KÄSKETTY RAUHOITTUA

Praha. — Pekingin vallankumouskomitea on antanut levottomille punakaartilaisille käskyn "rauhoittua" ja kehottanut lopettamaan aseelliset taistelut, kertoo tshekkoslovakialainen uutistoimisto Ceteka.

Uutistoimiston mukaan komitea oli ilmoittanut kulttuurivallankumouksen uutta vaihetta luonnehtivan mielialojen rauhoittuminen.

Komitean Pekingin Päivälehdessä äskettäin julkaisemissa päätöslauselmissa sanottiin, että uuden vaiheen aikana on "istuudutttava, rauhoituttava ja tutkittava perusttellisesti Maon teoksia".

Uutistoimiston mukaan uudet määräykset saattavat olla pääministeri Tshou En-lailta, joka viime kuuden kuukauden aikana on ollut taka-alalla. Nyt kuitenkin tuntuu siltä, että hän yrittää vakauttaa Kiinan elämää.

Prahalaisten tarkkailijoiden mielestä komitean toimet saattavat merkitä alkua väkivaltaisuuksien päättymiselle Kiinassa. Uutistoimiston mukaan päätöslauselmat koskevat koko maata.

Vaikka päätöslauselmissa pantiin pääpaino aseellisen taistelun lopettamiselle kosketeltiin niissä kuitenkin myös tuotantoelämää. Lauselmien mukaan töihin palaavia työläisiä pidetään tervetulleina, kertoi uutistoimisto.

KANTONIN MESSUJA EI PIDETÄ

Hongkong. — Kantonin messuja ei ehkä avata lokakuussa, koska Maon vastustajat ovat uhanneet tappaa messujen järjestäjät, kertoi hongkongilainen sanomalehti Standard.

Lehti väitti matkustajien kertoneen, että messualue oli vahingoittunut tihutöissä.

Kiinan pääministeri Tshou En-lai oli ehdottanut messujen järjestämistä kaikesta huolimatta. Kuitenkin kantonilaiset Maon vastustajat ovat uhanneet tappaa järjestäjät, mikäli messut pidetään.

Lehti kertoi tämän selittävän sen, ettei Hongkongiin ole saapunut kutsuja messuille.

Standard kertoi myös, että taistelut raivoavat Kantonissa yhä. Kaupungista saapuneiden matkustajien mukaan Kantonissa oleva Tinhon rautatieasema on edelleen Maon vastustajien hallussa.

Japanilaisten lehtitietojen mukaan Kiinan turvallisuusministeri Hsieh Fu-tshin on väittänyt äskettäin kulttuurivallankumouksen kestävän vielä ainakin 18 kuukautta.

Pekingissä olleen seinäjulisteen mukaan Hshieh väitti kulttuurivallankumouksen olevan vielä puolivälissä, kertoi japanilaisen Sankei Shimbun-lehden kirjeenvaihtaja.

PÄIVÄN PAKINA

HIPPYT JA HEIDÄN KATUNSA

— Mitä ne Toronton "hippyt" oikeastaan ovat ja miksi ne vaativat jonkun kadunkin sulkemista, tiedusteli eräs lehtemme paikallinen lukija puhelimitse ja lisäsi omasta puolestaan, että kaikkea sitä vielä näkeekin vanhoilla päivillään.

Kaikkein ensimmäiseksi tulee tässä yhteydessä mieleen se tosiasia, että päivälehdet, televisio ja radio ovat antaneet joko tarkoituksellisesti tai sensatiohalusta meille kaikille jossakin määrin harhauttavan kuvan koko asiasta.

Nämä "hippyt" ovat omalla omituisella tavallaan "kapinoitsevia" nuoria miehiä ja naisia. Suurelta osalta he ovat "paremmista perheistä" lähtöisin olevia nuoria, jotka eivät jaksa kerta kaikkiaan sulattaa sitä tekopyhyyttä ja valheellista sovinnollisuutta, missä he ovat kasvaneet ja mitä he ympärillään näkevät.

Sen sijaan että hyväksyisivät konformisen eli samaistetun elämäntavan, he haluavat olla räikeästi "erilaisia" alkaen poikien parroista ja tyttöjen mini-hameista muihin eriskummallisiin pukuihin ja käyttäytymistapoihin asti.

"Hippyt" voivat olla pukeutumisensa ja käyttäytymisensä vuoksi "sovinnolliseen" elämäntapaan tottuneille vanhemmille itse kauhistus, mutta tämä ei silti tarkoita sitä, että he olisivat "huonoja ihmisiä".

Tässä yhteydessä on tietenkin totta, että heidänkin keskuudessaan voi olla moraaliselta kannalta sekä "hyviä" että "huonoja". On väitetty, että jotkut heistä käyttävät ylenpalttisesti väkijuomia. Heidän keskuudessaan sanotaan olevan joitakin huumausaineiden käyttäjiä ja myyjiäkin. On sanottu, että heidän keskuudessaan on maailman "vanhimman ammatin" osaavia tyttäriä ja muitakin alaspainuneita yksilöitä.

Epäilemättä näin onkin. Mutta mistä kansanosan keskuudesta ei nykyaikana sellaista elämänmenoa löytyisi? Ei edes pappiskunta ole niistä vapaa.

Suurin osa "hippyista" on meidän käsittääksemme nuoria miehiä ja naisia, jotka "kapinallisesta" esiintymistavastaan huolimatta jatkavat opiskeluaan — nuoria, joista kehittyy tulevaisuuden lakimiehiä, lääkäreitä, pappeja ja muita vapaiden ammattien harjoittajia, joko heikommin tai paremmin onnistuvia taiteilijoita, työmiehiä ja perheenäitejä. Ja oppikautensa päätyttyä he "kasvavat" irti hippypukeutumistyylistä ja ihmettelevät taas vanhemmiksi tultuaan oman aikakautensa nuorison "edesvastuuttomuutta" sanomalla, että "ei meidän aikanamme ainakaan tuollaista hullutusta ollut".

Mitä sitten tulee nimenomaan Toronton Yorkvillen "hippyihin" niin siinäkin asiassa on kaksi puolta, kuten on makkarassa kaksi päätä — ja suurelle yleisölle on annettu nähtäväksi vain toinen puoli. Näin ainakin allekirjoittaneesta tuntuu vaikka emme tunnekaan heitä henkilökohtaisesti.

Tosiasiana kaiketi on pidettävä, että "hippyilla" kuten muillakin kansalaisilla on ja täytyy olla puhe- ja kokoontumisvapaus, huolimatta lainkaan siitä ovatko heidän tavoitteensa, ja vaatimuksensa "järkeviä" tai eivätkö ole, ja ovatko heidän mielipideilmaisukeinonsa "sovinnaisuuden" ja vanhojen kaavojen mukaisia tai eivätkö ole. Toisin sanoen, heillä on perustuslain ja demokraattisen maailmankatsomuksen mukaan täysi oikeus järjestää niitä "starve-in", "sit-in", "love-in", "sleep-in" ja muita mielenosoituksia.

Mutta mikään propagandamäärä ei muuta toiseksi sitä, että Toronton poliisit olivat elokuussa ehdottomasti väärässä mukiloidessaan ja pahoinpidellessään näitä mielenosoituksella olleita 'hippyja" joista silloin vangittiin noin 50. Jos missään oli "moraalittomuutta", niin sitä oli juuri poliisien väkivaltaisuudessa näitä nuoria vastaan.

Poliisien väkivaltaisuutta on visseissä piireissä — erikoisesti keskiaikaista maailmankatsomusta yleensä edustavan kontrolleri Allan Lamportin toimesta, puolusteltu "välttämättömyyden" perusteella. Mutta tässäkin tuntuu olevan totuus tarua kummempi.

Hippyt — ja muutkin — ovat syyttäneet, että poliisit ovat tarkoituksellisesti suunnanneet autoliikenneruuhkan Yorkville avenuelle, missä autot liikennesäädöksiä rikkoen kulkevat etanan vauhdilla puskuri puskurissa kiinni. Onpa sanottu että poliisit ovat suorastaan rohkaisseet tätä laitonta ajomenetelmää antamalla ymmärtää, että siellä sopii ajaa niin hitaasti kuin voi ja kieltäytymällä varoittamasta ketään liian lähellä toista autoa seuraamisesta.

Hippyt — tai he sanovat itseään kyläläisiksi — eivät liioin vaadi Yorkvillen kokonaan sulkemista autoliikenteeltä. He esittävät, että se julistettaisiin puistokaduksi niin että autoliikenne kielletään kello 7 illasta kello 5 aamulla ja perustelevat sitä sillä, että liikenneruuhka aiheuttaa jännitystä, kahakoita ja väkivaltaisuuksia alueella, mikä on perusolemukseltaan huvittelu- ja turisti-vierailupaikka.

He eivät vaadi mitään muuta, selittävät "kyläläiset" eli "hippyt", kuin sitä, että Yorkvillesta tulisi rauhallinen ja sopiva paikka iltakävelyä ja kahvinjuontia varten.

Toronto Daily Star kirjoitti elok. 29 pnä toimituspalstallaan tästä puolesta: "Yorkvillesta iltaisin muodostettava jalankulkijain puistokatu-ajatus on järkevä autoilijain, turistien, kauppojen omistajien ja hippyjen kannalta katsoen."

Tarkoituksemme ei ole puolustaa eikä painostaa "hippyja" vaan palauttaa mieleen, että suurpääoman valtavan propagandakoneiston välittämät tiedot tällaisistakin asioista saattavat olla niin "yksipuolisia", että niistä saadaan melko pahasti hakotielle johtava tilannekuva.

Me uskomme olevan ja löytävän parempiakin toimintamuotoja "kapinoitsijoille" mitä "hippyt" ovat omaksuneet, mutta olemme kuitenkin valmiina puolustamaan "hippyjen" eli "kyläläisten" oikeutta esittää protestinsa ja vaatimuksensa omalla tavallaan. — Känsäkoura.

Urheilua

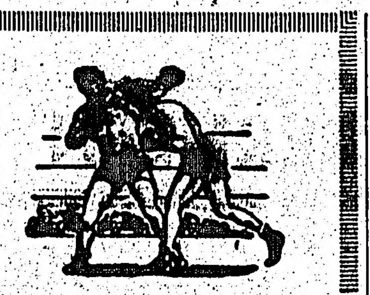

Leena Turunen kirjoitti Suomen nimen ME-listaan

Leena Turunen, 26-vuotias maanviljelijän tytär Outokummusta, teki viime perjantaina Helsingin Velodromilla järjestetyssä ennätyskokeessa uuden naisten maailmanennätyksen taittamalla 100 km:n matkan aikaan 2.44.57,0. Aiemman ennätyksen 2.46.27,2 omistaja oli Neuvostoliiton Savina Tumetsheva.

Turunen, joka viime keskiviikkona paransi Irma Jussilan nimissä ollutta 5 km:n Suomen ennätystä, 3,6 sekuntia, saavuttaen ajan 7.37,6 oli laatinut itselleen aikataulun, joka tähtäsi niinkin kovaan loppuaikaan kuin 2.43, 35,0. Vielä 30 km:n ajon jälkeen hän oli 48 sekuntia aikataulua edellä, mutta tämän jälkeen vauhti alkoi kuitenkin hiljetä. Puolimatkassa Turunen oli vielä 10 sekuntia "hyvän päällä". Loppua kohden vauhti kuitenkin laantui, mutta joka tapauksessa Turusen voimat riittivät uuteen maailmanennätykseen. Ennätys on ensimmäinen pyöräilyn maailmanennätys, joka koskaan on kirjattu suomalaisen naisen nimiin.

DDR tasapeliin Ruotsin kanssa

Berliini. — Itä-Saksa ja Ruotsi pelasivat tasan 2—2 kauden ensimmäisessä jääkiekkomaaottelussa, joka pidettiin viikko sitten keskiviikkoiltana Berliinissä. Eränumerot olivat 0—0, 1—0, 1—2 Ruotsin maalit ensin mainittuna.

Ruotsin maaleista vastasivat Schilström ja Bengtsson ja Itä-Saksan maalit tekivät Nickel ja Novy.

Gaston Roelants sammui jälleen lopputaipaleella

Göteborg. — Göteborgin kansainvälisissä yleisurheilukilpailuissa oli osanottajia seitsemästä maasta. Gaston Roelants yritti 3,000 metrin esteissä rikkoa maailmanennätystään, mutta liian kova alkuvauhti — miehen omienkin sanojen mukaan — kostautui ja tulokseksi jäi "vain" 8.31,0. Roelants johti juoksua alusta loppuun.

TULOKSIA:

800 m: 1) John Boulter Englanti 1.50,0, 2) Willy Mertens Belgia, 1.50,3, 3) Ove Berg Ruotsi 1.50,4.

3,000 m: 1) Anders Gärderud, Ruotsi 8.13,0, 2) Nedo Farcic, Ruotsi 8.19,0, 3) Roger Robinson, Englanti 8.22,8.

Kuula: 1) Randy Matson, USA 19.64, 2) Tord Carlsson, Ruotsi 17.34, 3) Richard Bruch, Ruotsi 16.98.

Seiväs: 1) Hans Lagerqvist Ruotsi 475.

Pituus: 1) Ralph Boston, USA 722.

Naisten 400 m: 1) Karin Wallgren Ruotsi 54,3, 2) Ingela Eriksson, 3) Elisabeth Randerz Ruotsi 55,8.

1500 m: 1) Jean Wadour, Ranska 3.43,4, 2) Claude Nicolas Ranska 3.44.4, 3) Arne Kvalheim, Norja 3.44,8.

400 m: 1) F. Roderfelt L-Saksa 46,9, 2) Bo Althoff, Ruotsi 48,3, 3) Ulf Nilsson Ruotsi 48,4.

400 m aidat: 1) A. Dennike L-Saksa 51,5, 2) Lief Librand Ruotsi 52,9.

Korkeus: Jan Dahlgren, Ruotsi 203, 2) Olle Johansson, Ruotsi 203, 3) Kenneth Lundmark Ruotsi 200.

Kiekko: 1) Randy Matson, USA 58.12, 2) Lars Haglund Ruotsi 57.14, 3) Richard Bruch, Ruotsi 56.78.

110 m aidat: 1) Bo Forssander, Ruotsi 13,9, 2) Werner Trzimiel, L-Saksa 14,0, 3) Hinrich John L-Saksa 14,0.

3,000 m esteet: 1) Gaston Rielants Belgia 8.31,0, 2) Sten Bergqvist Ruotsi 8.43,2, 3) Jan-Erik Karlsson, Ruotsi 8.47,8.

100 m: 1) Curt Johansson, Ruotsi 11,0.

4x100 m: 1) Maajoukkue 41,9.

Brewer pelaa Helsingissä

Helsinki. — Parhaaksi pelaajaksi viime vuoden jääkiekkoilun MM-kisoissa valittu canadalainen Carl Brewer saapuu 15. syyskuuta Suomeen ja osallistuu 17. syyskuuta alkavaan kansainvälisen Sir William -turnaukseen. Turnauksessa, joka kestää viikon, Brewer pelaa HIFK:n riveissä.

Carl Brewer on pelannut Canadan ammattilaisliigassa NHL:ssä Toronton Maple Leaves -joukkueessa. Nykyään hän on kuitenkin amatööri. Brewer viipyy maassamme 10 vuorokautta.

Italialle kaksi ME:tä syvyyssukelluksessa

Havanna. — Italialaiset syvyyssukeltajat tekivät kaksi uutta syvyyssukelluksen maailmanennätystä viime viikolla Havannan lähistöllä Cayo Avalosissa alkaneessa urheilusukeltajien MM-kilpailuissa.

Enzo Maiorca saavutti miesten uuden syvyyssukelluksen maailmanennätyksen sukeltamalla 64 metrin syvyyteen ja naisten vastaavan ennätyksen saavutti Giuliana Treleani laskeutumalla 45 metriä veden pinnan alapuolelle.

Anatoli Makarov juoksi 13.34.8

Kiev. — Anatoli Makarov, sverdlovskilainen armeijan urheilija, juoksi Kievissä pidetyissä kilpailuissa 5,000 metriä ajassa 13.34,8. Täten rikkoutui Neuvostoliiton vanhin ennätys, 13.35,0, jonka teki jo vuonna 1957 Vladimir Kuts (joka sai mm. Melbournen kisoissa 2 kultamitalia). Kutsin ennätys olisi 39 päivän kuluttua täyttänyt 10 vuotta. Onnittelijoiden joukossa ensimmäisenä oli Kuts, joka äsken pidetyissä neuvostokansojen spartakiadeissa, ennustikin, että hänen ennätyksensä pian murtuisi.

Tietokone sen tietää: olympiavoittaja hyppää 240 v. 2000

Moskova. — Vuoden 2,000 olympialaisten 100 metrin pikajuoksun voittajan aika on 9,7, korkeushypyn kultamitaliin tarvitaan 240 cm ylitys ja painonnoston raskaan sarjan kullan vie atleetti, joka saavuttaa yhteistuloksen 660 kg. Nämä hämmästyttävät luvut on saanut selville nuori moskovalainen Neuvostoliiton tiedeakatemiassa työskentelevä matemaatikko Boris Sushkov. Hän on syöttänyt BESM—6-merkkiselle tietokoneelle tarpeelliset tiedot vanhoista ja nykyisistä urheiluennätyksistä ja niiden suorittajista sekä myös sosiologisia ja fysiologisia tietoja. Sushkov suoritti työnsä Izvestijan urheilutoimittajan Boris Fedosovin pyynnöstä.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Viime lauantaina (elok. 2 p.) suoritettiin täällä Centennial-Puiston "Savu-Saunan" pajon puhuttu "virallinen" avaus. Saunalla vierailli Port Arthurin herroja, edustajat Ontarion lääniläisiä kuhnasta, liittoparlamentista, kaupungin pormestari ja suomalaisten ohjelmaan esittäjiä ja pari sataa yleisöä. Erikoista oli Atikokan asukas mrs Elsa Kosolan piirros jonka hän djensi mr. Laskinille.

Centennial-Puisto sellaisenaan on huomioitava satavuotisjuhlallisuuksien merkiksi täällä metsäteollisuuden keskukseksi, varsinkin kun ei muuta huomattavaa merkkiä ole pystytetty. Sauna on myös paikallaan tähän muistoksekseen kuuluvana, kun se perinteteessa ymmärretään savu-saunaksi, vaikka sii ikkunan raamit ovatkin tehdastuotetta.

Kokkikämpissä päivällisaineet olivat myös enemmän tämän päivälsiä sillä vuosisadan ensi vuosikymmenellä syötiin suolaporkkaa. Ja otti kauan ennekuin saatiin muutoksen aikaan. Mutta nyt onkin katsottava tulevaisuuteen ja olisi ollut paikallaan näissä juhlallisuuksissa, että joku aloista tietoinen olisi myöskin maininnut miten työväen uniotoiminnan kautta on päästy nykyaikaan kämppäoloissa, työoloissa ja elinoloissa. Mutta sitä kaikkea puuttui.

★ ★ ★

Port Arthur. — Vaalitaistelun virallinen avauksen ensimmäisessä puheessaan Thunder Bay vaalipiirissä NDP:n ehdokkaaksi nimitetty Jack Stokes korosti, että tarvitaan toinen kaasuputkilinja läpi länsiosan pohjois-Ontarion.

Luoteis-Ontarion väestö on suorittanut arvokkaan työn maakunnan teollistumiskehityksessä. Meidän tehtävänämme on valvoa, että tämän pohjoisen alueen asukkaat voivat myöskin nauttia taloudellisesta kasvusta. Toinen kaasuputkilinja on kiinteästi tähän esitykseen kuuluva osa, sanoi hän, ja se voi avata uusia mahdollisuuksia pohjoisen alueen laajalle kehitykselle. Tämä putkitus voisi tulla itään Manitoban rajalta Kenoraan, mutta sitten kiertää etelään Lake of the Woods läntispuolelta Rainy River laaksoon, Fort Francesista Atikokaniin ja Järvienpäähän, yhdistyen jo olevaan putkilinjaan Nipigonin asti ja sitten Superior järven pohjoisrannikkaan asutuskeskuksien Terrace Bayn, Schreiberin, Marathonin ja Manitouwadgen läpi White Riveriellä, Wawaan ja Sault Ste. Marien kautta pohjoiseen Elliot Laken, Espanolan, sekä joutua yhdistyen uudestaan Sudburyssa jo olevaan putkilinjaan.

Näin tulisi uusi voima koko tällä linjalla oleville paperitehtaille, rautakaivannoille sekä sulimoille.

Kabaretin järjestelyssä Finnish haallille perjantaina, syyskuun 15 päivänä alkavaksi kello 7 ill., katsottiin sopivaksi näytetanssin ja mahdollisen muun ohjelman esittämiseen ennen yleisen tanssin alkua. Ovillppuja on saatavissa Vapauden kaupassa ja myös yksityisiltä etukäteen.

° ° °

Matti Maartinen kuoli täällä Dawson Courtin vanhainkodissa syysk. 5 p. Hän oli syntynyt Suomessa ja oli nyt 79-vuotias. Tälle alueelle hän tuli 57 vuotta sitten, asuen farmarina Pearson kunnassa. Jälkeen jäi vaimonsa Anna, kaksi tytärtä, Sylvia ja Lily, seitsemän lastenlasta ja yksi lastenlastenlapsi.

Myös on Suomessa kolme siskoa.

★ ★ ★

Port Arthur. — Täällä hyvin tunnettu Joseph Peuramäki kuoli sairaalassa pitkän sairauden jälkeen. Hän oli syntynyt Perkjärvellä Suomessa, ollen nyt 75 vuotias. Canadaan hän tuli vuonna 1909 ja 46 vuotta sitten asettui uudisfarmariksi Kaministiquian Pohjolassa, työskennellen metsäkämpillä ja kaupungeissa kirvesmiehenä. Hänet tunnettiin Canadan Suomalaisen Järjestön perustavana jäsenenä ja Kamin alueen rakennusmestarina. Hän toimi CSJ:n länsi-Ontarion aluekomiteassa ja muissa edustajatehtävissä. Hän oli Thunder Bay Co-Op Trading Companyn perustajia ja sen jatkamiseksi perustava jäsen International Co-Op Stores Limitedissa ja toimi sen yleisjohtokunnassa, sekä viimeiseen saakka sen Kamin kaupan huoltokomiteassa. Samoin oli hän perustamassa Thunder Bay Co-Op Dairy Limitedia ja oli sen johtokunnassa.

Poliittisesti hän omaksui marxilaisen sosialistisen näkökannan jo tullessaan Suomesta, sekä täällä kaikkina elämänsä vuosina.

Jälkeensä jäi vaimonsa Hilda, kolme poikaa, Kalervo, Unto ja Veikko, 11 tytärtä, Linnea (mrs. J. Steen), Miriam, (mrs. W. Alajnen), Elna (mrs. M. Kapush), Nona, Eila (mrs. A. Duchescher), Lyyli (mrs. J. Niittynen), Helmi (mrs. C. Ranta), Aila, (mrs. E Laatu), Shirley (mrs. O. Laatu), Janet mrs. A Lehto ja Evelyn mrs. M. Puumala. Myös 41 lastenlasta ja 2 lastenlastenlasta, sekä yksi sisko.

Hautaus toimitus suoritettiin Everest hautaustoimistossa viime lauantaina iltapäivällä pastori Pedenin avustaessa, jonka jälkeen ruumis vietiin sukulaisten ja naapurien saattamana Kam-Pohjolan hautausmaahan. Kahviaiset oli järjestetty perheen kotiin viimeiseksi muistotilaisuudeksi. — ATH.

— Ruotsi on tehnyt malesian hallituksen kanssa sopimuksen, jonka mukaan laajan perhesuunnittelun toteuttamiseen sijoitetaan 1 miljoonaa kruunua. Enin osa varoista käytetään ehkäisypillerien hankkimiseen noin 70,000 naiselle 8—10 kuukaudeksi.

Finlandia kuorolle

Toronto. — Finandia-kuoron kesäloma päättyy syyskuun 19 päivänä. Silloin aletaan taas harjoitella syyskauden konserttiohjelmistoa.

Erikoiskutsu uusille kuorolaisille. Nyt syksyllä on paras aika tulla mukaan. Kaikki lausumme sydämellisesti tervetulleiksi.

Ensimmäisenä harjoitusiltana pidämme kokouksen, jossa suunnittelemme syyskauden toiminnan, ja valitaan kuoron komitea televaksi vuodeksi.

Siis kaikki laulajat ja laulun harrastajat mukaan tiistai iltana syyskuun 19 Harjoitukset alkavat kello 7.30.

P. W. Hietala.

Ville Tuulos on poissa

Helsinki. — Antverpenin kisojen kolmiloikan kultamitalimies Ville Tuulos kuoli syysk. 2 p. Tampereella. Kaksitoista Suomen mestaruutta saavuttanut Ville Tuulos sijoittui Pariisin ja Amsterdamin kisoissa kolmiloikassa pronssille. Suomen mestaruuksista tuli yhdeksän kolmiloikassa, kaksi pituushypyssä ja yksi korkeushypyssä. Lisäksi hän oli kerran mukana mestaruuden voittaneessa 4x100 metrin viestijoukkueessa.

Liikemies Ville Tuulos oli syntynyt Tampereella 26. 3. 1895. Hän paransi useaan otteeseen kolmiloikan ja pituushypyn Suomen ennätyksiä. Hänen paras tuloksensa kolmiloikassa oli 15.48 ja pituushypyssä 731.

Uusi kaupunki on löytynyt

Rooma. — Tunisialais-intialainen retkikunta on löytänyt suuren roomalaisen kaupungin rauniot Cape Bonin niemimaalta 100 km Tunisista itään, ilmoitti retkikunnan italialainen pääarkeologi.

Professori Sabatino Moscati kirjoittaa sanomalehti Il Messaggerossa retkikunnan tehneen tämän "sensaatiomaisen" löydön muutamia viikkoja sitten kaivaessaan järjestelmällisesti Sisiliaa vastapäätä olevaa Tunisian rannikkoa.

Professori Mascotin mukaan kysymyksessä saattaa olla roomalainen Magalcpoliksen kaupunki, jonka Syrakusa valloitti neljännellä vuosisadalla ennen Kristusta ja joka vielä tunnettiin kristillisenä hiippakunnan keskuksena yhdeksän vuosisataa myöhemmin.

Tärkeä löytö oli kahdeksan metriä pitkä ja kahdeksan metriä korkea kaariportti, joka on ainoa laatuaan Tunisiassa. Kaupungin molemmilla laidoilla on hautausmaa, mikä osoittaa että siellä on ollut verraten paljon asukkaita. Kaupungista löydettiin edelleen useiden julkisten rakennusten jäännöksiä pylväineen samoin kuin yksityisasuntoja, joissa oli runsaasti mosaiikkikoristuksia. Professori Moscatin mukaan kaikki löydöt viittaavat roomalaiseen kaupunkiin, jonka kukoistusaika on ollut joskus toisella tai kolmannella vuosisadalla ennen ajanlaskumme alkua.

Jyrsivät miljoonia

33 miljoonaa tonnia riisiä ja muuta viljaa tuhoutuu vuosittain jyrsijöiden, ennen kaikkea rottien ansiosta maailmassa. Suoranaisen viljan tuhoamisen lisäksi saavat jyrsijät huomattavia vahinkoja aikaan levittämällä ihmisille vaarallisia tauteja elintarvikkeiden välityksellä. Tuhot ovat suurimmat kehitysmaissa, joissa n. 25 prosenttia vuosittaisesta viljatuotannosta tuhoutuu jyrsijöiden ateriaksi. Esimerkiksi v. 1965 verottivat rotat Madagaskarilla riisisatoa siinä määrin, että saarella tästä syystä vallitsi suoranainen elintarvikepula, ja Havajilla menettää sokeriteollisuus vuosittain yli 4,5 milj. dollaria rottien aiheuttamien tihujen vuoksi. Nälänhädän kourissa kamppailevassa Intiassa arvioitiin v. 1919 olevan rottia 800 milj., v.1951 2,4 mrd. ja v. 1965 arvioitiin rottakannan kasvaneen 4,8 mrd:ksi. Tehokas kampanja jyrsijöiden torjumiseksi osoittautuisi maailmalle varmasti halvemmaksi kuin niiden aiheuttamat vuotuiset elintarviketappiot.

Tilatkaa Vapaus!

Valtion tukea Länsi-Saksan monopoleille

Bonn. — Länsi-Saksan liittoneuvosto on antanut liittopäivien käsiteltäväksi joitakin lakiehdotuksia, jotka koskevat vuosien 1968—71 "kiireellisen taloussuunnittelun" ongelmia. Suuren koalition hallitus on laatinut pikaisesti lakiehdotukset poistaakseen monien miljardien budjettivajauksen, joka johtuu sotilasmenojen suliteettomasta kasvusta.

Lehtiehdotukset edellyttävät eläkkeiden, monilapsisten perheiden avustusten ym. sosiaalisten määrärahojen supistuksia. Tarkoitus on myös korottaa veroja ja poistaa verohelpotukset. Bonnin taloussuunnitelmien mukaisesti supistetaan lähivuosina myös maatalouden ja asuinrakennustoiminnan määrärahoja.

Sotilasmenot sitä vastoin kasvavat edelleen. Yksistään vuodesta 1968 vuoteen 1971 kasvavat menot puolustusministeriön tarpeisiin 18,2 miljardista 20,3 miljardiin D-markkaan. Hallitus myöntää kuitenkin jo lähiaikoina miljardien markkojen avustuksen länsisaksalaisille teollisuudenharjoittajille. Juuri tähän tähtää liittoneuvoston lakiesitys, jonka mukaan L-Saksan monopoleille myönnetään valtion tukea antamalla niille valtion tilauksia ja lainoja 5,3 D-miljardin markan arvosta.

JUHA HENRIK NUMMINEN

syntynyt joulukuun 20 pnä 1959, poistui luotamme vaikean sairauden murtamana elokuun 30 pnä 1967.

Ja valittaen hiljaa niin
hän lensi taivaan auteriin.
Hän lensi eikä levännyt —
ja poissa on hän nyt.

Sisko, veli, äiti ja isä.

Rakkaamme saatettiin haudan lepoon syyskuun 2 pnä 1967 Maple Ridge hautausmaahan Haney, B. C. Siunauksen toimitti pastori Olli H. Jokisaari, Vancouver, B. C.

Onnittelumme 50-vuotiaalle

VAPAUS-LEHDELLE

Ensi marraskuun 6 pnä tulee kuluneeksi 50 vuotta Vapauden ensimmäisen numeron ilmestymisestä. Lehtemme tulee silloin suorittaneeksi kunniallisen 50-vuotistaipaleen toiminnassa kansalaistemme taloudellisten ja sosiaalisten etujen, kansallisten kulttuuriperinteiden vaalimisen, Canadan kansallisen vapauden ja suuruuden sekä kansainvälisen rauhan puolesta.

Tämän historiallisen merkkitapauksen johdosta kustannetaan erikoinen lehtemme 50-VUOTISJUHLANUMERO, joka ilmestyy lokakuun 26 pnä.

Tässä juhlanumerossa julkaistaan yksityisten, liikelaitosten, järjestöjen, seurojen ja unioiden onnitteluja 50-vuotiaalle. Henkilötervehdysten hinnat 50 senttiä ja $1.00. Erikoiskehyksessä julkaistavat onnittelut $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00.

KAIKKIEN TERVEHDYSTEN TULEE OLLA LEHTEMME KONTTORISSA VIIMEISTÄÄN LOKAKUUN 15 PÄIVÄÄN MENNESSÄ.

KERÄÄJÄN NIMI ....

PAIKKAKUNTA ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON

HYVÄÄ RUOKAA

Koko: 7¾" x 10½", käsittäen 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50

HYVÄÄ RUOKAA on perustava opas nykykodin keittiöön. Sen resepteihin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikkuherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia laihan kukkaron päiviksi.

HYVÄÄ RUOKAA on oikotie taitavaan ruoanlaittoon. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen eräitä ruoanlaiton 'peruskikkoja'. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokas pikakurssi.

Se on oikea opas keittiöönne koko elämänne ajaksi!

TILATKAA OSOITTEELLA:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

Romanttista jännitystä – suursuosittuja tekijännimiä "kuukauden kirja"-sarjan romaaneissa

DOROTHY EDEN:

BELLA

320 SIVUA - HINTA SID. $4.60

Ennen avioliittoaan Guyn, Ravenscroftin linnanherran kanssa kaunis Bella oli ilman omaa syytään tullut sekoitetuksi koko 1800-luvun Lontoota järkyttäneeseen skandaaliin ja joutunut sisarensa kanssa nuoria tyttöjä tunnottomasti hyväkseen käyttävän rikollisjoukon käsiin. Vain Guy uskoo Bellan kertomuksen ja ottaa sisarukset suojelukseensa.

"Juoskaa, älkää kävelkö, lähimpään kirjakauppaan. Takaamme että vietätte henkeä salpaavan lukuillan — ja viimeisen sivun jälkeen jännityksenne laukeaa rentouttavasti ennen unen tuloa", kirjoittaa Boston Globe tästä suursuosion saaneesta romaanista.

VICTORIA HOLT:

SEITSEMÄS NEITSYT

323 SIVUA - HINTA SID. $4.65

Kuuluisan tekijän jännittävä romaani mökin tytöstä, joka raivaa tiensä aatelislinnan valtiattareksi.

Legendan mukaan kuusi luostarin noviisia ja yksi nunna olivat hairahtuneet, ja rangaistukseksi novilsit muuttuivat kiviksi ja nunna muurattiin elävänä luostarin seinään.

DAVID BEATY:

SEIREENIN LAULU

243 SIVUA - HINTA SID. $4.65

Anne Corby tapaa miehensä, englantilaisen lentoyhtiön päälentäjän, alaisilleen järjestämillä cocktail-kutsuilla nuoren lentokapteenin Philip Mathesonin ja tuntee voimakasta vetoa häneen. Jo harmaantuva aviomies tarkkailee mustasukkaisena nuorta säteilevää vaimoaan.

THERESA CHARLES:

AINOA RAKKAANI

230 SIVUA - HINTA SID. $4.25

Jännittävä ja lumoava tarina tytöstä, joka uudenlaisena naisena, uusin kasvoin lähti etsimään menneisyyttään ja rakastettuaan.

HALLDOR KILJAN LAXNESS:

SALKA VALKA

395 SIVUA - HINTA SID. $3.25

Viheliäinen kalastajakylä tunturien katveessa. Miten sellaisessa paikassa eletään? Ja kuinka kuollaan? Mitkä ilot ja surut elänevät noiden himmelden öljytuijujen ympärillä? — Nyt tämä kylä tunnetaan kaikkialla, samoin nuori tyttö Salka Valka, joka ankeissa oloissa kasvaa rakkauteen, sankaruuteen, kohtaloonsa.

Kaikki on suurta tässä teoksessa.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. Box 69 Sudbury, Ont.

V. S. ALANNE

Suomalais-englantilainen SANAKIRJA

1,111 sivua — Hinta sid. $13.75

Välttämätön apuneuvo — ajanmukainen ja luotettava suursanakirja — kaikille englannin kielen käyttäjille: kirjeenvaihtajille, kääntäjille, opettajille, opiskelijoille, lehtimiehille ym.

- Noin 130,000 hakusanaa ja lausepartta, joiden avulla ratkeavat kääntäjien visaisimmatkin ongelmat.
- Suomen kielen tuoreimmillekin sanauutuuksille vastineet.
- Monipuolinen valikoima erikoisalojen ammattisanastoa varsinkin tieteen, tekniikan, kaupan ja urheilun alalta.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Mielenkiintoinen ja opettava teos näyttämötaiteen harrastajille!

K. S. Stanislavski:

Elämäni näyttämötaiteen palveluksessa

447 SIVUA
HINTA NID. $2.60

K. S. Stanislavskia (1863—1938), Moskovan Taiteellisen Teatterin luojaa, pidetään yhtenä länsimaisen näyttelijän- ja ohjaajantaiteen suurimmista uudistajista ja hänen muistelmateostaan kutsutaan länsimaissa "teatterin raamatuksi".

Stanislavski pyhitti koko elämänsä teatteritaiteelle ja näyttelijöille, hänen muistelmansa sisältävät värikkäitä kuvia vuosisadan alun teatterielämästä, syvällistä taiteen filosofiaa ja nerokkaan näkemyksen leimaamaa käytännön ammattitietoa.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing
COMPANY LIMITED
P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

ROMAANEJA

jotka kertovat:
sodan järkyttävästä tuhosta,
inhimillisyydestä,
rakkaudesta ja vihasta

DAPHNE DU MAURIER:

Rebekka

431 sivua — Hinta nid. $1.80

Tämä romaani kertoo Max de winterin, Manderleyn upean kartanon omistajan ja hänen nuoren vaimonsa tarinan.

Kirjailija Daphne du Maurier kohosi tällä romaanillaan maailmanmaineeseen. Miljoonat lukivat sen ahmimalla ja Hollywood teki siitä menestyselokuvan.

FRANCOISE SAGAN:

Pidättekö Brahmsista

130 sivua - Hinta sid. $1.25

Francoise Saganin pariisilaisromaani on maailmankuulun kirjailijattaren ennakkoluulotonta kynänjälkeä. Pariisi on tämän ranskalaisen kolmiodraaman taustana: Pariisin kadut, pehmeävarjoiset bulevardit, suurkaupungin yöelämä syksy, talvi ja kevät.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
BOX 69 SUDBURY, ONT.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

FARMI MYYTÄVÄNÄ

80 EEKKERIN FARMI MYYTÄVÄNÄ Wahnapitaessa, kolmen tien kulmauksessa, Highway 537. Hyvät rakennukset. Lähempiä tietoja saa: Fanny Pelkola, R. R. 2, Wahnapitae, Ont. Puhelin 694-4304. (12-16)

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

MUISTILISTA

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin 1—11 ip.

Harvestibingokomitean kokous on Finnish haalilla tiistaina, syyskuuun 12 pnä kello 7 illalla. Kaikki mukaan please!

Kesän viimeiset urheilukilpailut ja hyvä "mojakkapäivällinen" Wanupissa sunnuntaina ,syyskuun 17 pnä. Urheilukilpailut alkavat kello 11 ap. Ruokatarjoilu alkaa puolisen aikana. Tervetuloa.

Sanomalehtikerhon bingo kultavuottaan viettävän Vapauden sekä Liekin hyväksi Finnish haalilla torstaina, syyskuun 21 pnä, alkaen 7.30 illalla. Tervetuloa!

Auto iski miestä kuolettavasti Regent kadulla

Sunnuntaiaamuna tapahtui kuolemaan johtanut liikenneonnettomuus Sudburyssa Regent kadulla. Auto, jota sanotaan ajaneen Waters kunnasta kotoisin oleva John Suomu, töytäisi 54-vuotiasta Unto (Bill) Tuomea sillä seurauksella, että hän samana aamuna kuoli Sudburyn General-sairaalassa.

Suomu otettiin poliisin huostaan syytettynä vaarallisesta ja huolimattomasta ajosta, mutta laskettiin myöhemmin vapaaksi $2,000 kiinteistötakuulla.

Poliisin lausunnon mukaan Suomu ajoi eteläsuuntaan Regent ja Elm-katujen risteyksestä välittämättä pysähdysvaloista. Auto kärsi 200 dollarin vaurion.

IKKUNOITA, OVIA, 'PICNIC'-PÖYTIÄ

Uutuus "COMBINATION" puisia ulko-ovia — iso luisuva ikkuna kärpäsverkko pysyväisesti ovessa — ei tarvitse vaihdella. Varastossa tavallisia puisia nostoikkunoita — halvin ja edullisin pohjoisalueille. KEHYKSETTOMIA IKKUNOITA — varustettu vahvoilla sivuttain liukuvilla ruuduilla, lännen seetristä raamit — kootaan liiman kanssa. Varastossa vahvoja "PICNIC"-PÖYTIÄ.

VALMISTAMME IKKUNAN JA OVEN RAAMEJA
SUDBURY PLANING MILL
19 Gino St. Copper kadun alkupäästä ylös. Puh. 675-6771

UUSIA MENESTYSROMAANEJA

CATHERINE GAVIN:
VERENPUNAINEN KUU
319 SIVUA — HINTA SID. $4.40
Italian vapaustaistelun värikkäät ajat ovat "Linnoituksen" tekijän uuden romaanin aiheena. Tapahtumat siirtyvät Kalifornian kultakentiltä pieneen ranskalaiseen kylpyläkaupunkiin, Tulleries'n sihteeyien kaasulamppujen kajosta joutilaana uinuvalle Rivieralle. Kokoavana voimana on sorretun kansan pyrkimys vapauteen. Italian risorgimento — lyösnousemus. Tosiasioihin perustuva tieto muodostaa luotettavan taustan, jolle rohkea mielikuvitus hahmottaa omalaatuisen kiehtovan aikakauden.

ANNIKKI SANKARI:
SYYSKUUSSA
290 SIVUA — HINTA SID. $4.50
Annikki Sankarin romaanissa seurataan yhden illan, yön ja päivän tapahtumia. Vuorotelien äitiä ja tytärtä. Eevan tyhjään lauantaihin purkautuu kokonainen kokemuksien sarja. Hän tapaa miehen, josta on jo luullut luopuneensa. Hän antaa periksi ystävättärensä houkutuksille ja lähtee ravintolaan. Lujat päätökset murenevat toinen toisensa jälkeen, ilta ja yö jatkuvat pitkään. Aamutunneilla alkaa toisenlainen kierros. Tyttöä etsimässä. Ullamaijan koulutovereiden kotien ovilla hänelle vain puistellaan päätä. Tyttöä ei ole näkynyt.

MARIA ROLNIKAITE:
EN VOI VAIETA
232 SIVUA — HINTA SID. $4.25
Me olemme lukeneet Anne Frankista emmekä voi unohtaa häntä. Tässä on toinen hänen kaltaisensa, hänen ikäisensä tyttö, joka kotikaupungissaan Vilnassa kertoi päiväkirjalleen nuoren elämänsä iloisista tapahtumista. Sitten hän koki kauhun: hirveät uutiset, sodan, eron vanhemmista, elämän ghetossa, umpeen muurattujen katujen sokkeleissa. Maria ei luopunut muistiinpanoistaan. Pienille paperilapuille hän teki tunnontarkkoja merkintöjä. Keskitysleirillä hän jatkoi kirjoittamista — sementtisäkkien riekaleisiin. Kun paperi loppui, hän opetteli asiat ulkoa, painoi ne verikirjaimin mieleensä. Muistamisen halu auttoi häntä kestämään.
"Jälleen yksi niitä kirjoja, joihin soisin jokaisen ihmisen tutustuva, joita soisi luettavan, ajateltavan. Ei pidä unohtaa — olemme edelleen vastuussa." — Ilmari Jäppinen, Jyväskylän Ylioppilaslehti.

DAPHNE DU MAURIER:
HAUKAN LENTO
315 SIVUA — HINTA SID. $4.40
Aurinkolaseja, huiveja, matkapostikortteja. Roomalaisen hotellin aula kiehuu amerikkalaisista ja englantilaisista turisteista. Kiihtyneiden naisten ahdistama opas on tukehtumaisillaan. Tunnelma on katossa, sillä edessä on lupaava ilta, "Rome by Night". Mutta lähtöhetkellä kaksi puuttuu.
Näiden kahden Via Venetolla harhailevan opettajattaren tähden opas, Armino Fabbio tekee harkitsemattoman eleen. Naisten hurskas päivitte'y saa hänet työntämään suhteettoman määrän liiroja kerjäläisen kouraan. Yöllä samainen vanhus murhataan. Tämä sinetöi Arminon tulevan kohtalon, hän joutuu jännittävien, mystillisten tapahtumien verkkoon. Vahva kirja — Rebekan veroinen.

NIKOLAI LESKOV:
VALITUT KERTOMUKSET
401 SIVUA — HINTA. SID. $3.60
Nikolai Leskov on venäläisen kirjallisuuden yksinäinen susi, jonka tuotanto aikalaiskriitikot kaltoin kohtelivat. Ensimmäisissä kertomuksissaan ja romaaneissaan, hän taisteli maaorjuutta vastaan ja arvosteli vallankumouksellisen sivistyneistön nihilistisiä aatteita. 1870-luvulla hän kirjoitti tuotantonsa ansiokkaimman osan, joka kuvailee maalismiljöötä, papistoa ja lahkolaisia. Tältä kaudelta ovat peräisin useimmat kertomukset Juhani Konkan toimittamassa teoksessa.
Kertomuksissa levittäytyy eteemme yhdeksännentoista vuosisadan tsaarivaltakunta. Kertomusten realismiin ja satiiriin yhdistyy usein annos tyypillisesti slaavilaista sadunomaisuutta. Mestarillisesti toteutettu juoniaines ja loistava sanallinen ilmaisu tekevät niistä nautittavia kokonaisuuksia.

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Unto (Bill) Tuomi kuoli sunnuntaina

Koko elämänsä Sudburyn seudulla asunut Unto Tuomi kuoli General sairaalassa vammoihin, joita hän sai kun auto töytäisi häntä Regent kadulla sunnuntaiaamuna syyskuun 10 päivänä.

Tuomi oli 54-vuotias ja syntynyt Sellwoodissa, Ont.

Häntä lähinnä suremaan jäi: isä, Akseli Tuomi Sudburyssa, veljet Toivo Sault Ste. Mariessa ja Matti Levackissa sekä sisaret, mrs. Colin (Toini) McPherson Chelmsfordissa ja mrs. Armas (Viesti) Lampi Livelyssa. Äiti Aliina o.s. Helin kuoli huhtikuussa 1967.

Hautaustoimitus suoritetaan Lougheedin hautauskappelissa tiistaina syyskuun 12 pnä kello 1.30 ja haudataan perhehautaan Park Lawn hautausmaahan.

Amfiteatterin avajaiset 17 pnä

Pormestari Grace Hartman on ilmoittanut, että Bell puiston amfiteatterin viralliset avajaiset on sunnuntaina syyskuun 17 pnä. Erikoisohjelma alkaa kello 2 ip.

Siellä tulevat pitämään lyhyitä puheita pormestari Hartman ja puistokomitean puheenjohtaja Frank Musico huomioiden Sudburyn eri järjestöt, jotka ovat tavalla tai toisella osallistuneet teatterin rakennussuunnitelmaan.

Puistokomitea on suunnitellut valmiiksi ohjelman avajaisia varten. Kaupungin kyvykkäät taiteilijat saavat tilaisuuden esiintyä. Kuitenkin pääohjelman suorittaja tulee olemaan kaupungin orkesteri, joka soittaa jo kolmenkymmenen minuutin ajan yleisön sisään tullessa. Maailman haitarimestari Iona Reed esiintyy oppilaineen y.m.

Kaikki kansalaiset ovat kutsutut seuraamaan ja nauttimaan teatterin avajaisohjelmasta.

Lastenhuolto muuttaa uuteen toimistoon

Sudburyn kaupungin lastenapuyhdistyksen muutto uuteen toimipaikkaan, Paris ja Nepahwin katujen kulmauksessa sijaitsevaan uuteen rakennukseen on suunniteltu tapahtuvaksi lokakuussa.

Rakennus on kaksikerroksinen ja rakennettu erikoisesti yhdistyksen omia tarpeita silmälläpitäen. Tilanahtaus nykyisessä Hemlock kadulla sijaitsevassa toimistossa kiiruhtaa muuttoa.

Yhdistyksen johtaja W. J. Halinski sanoo, että uuden paikan sijainti on erinomainen CAS:n toiminnalle. Se on keskeinen paikka General ja Memorial sairaaloihin nähden, sekä yliopistoon ja sanitoriumiin, joiden kanssa yhdistus on yhteistoiminnassa.

Myös hän sanoo, että lastenhuoltovirkailijat joutuvat matkustamaan paljon ja uuteen toimistoon on hyvä mahdollisuus päästä sivuuttamalla kaupungin keskusta.

Tilatkaa Vapaus!

Suomalainen autokorjaamo
D. G. MOTORS
PAUL LUOMA
Erikoistunut automaattisiin vaihteisiin
Yleistä autokorjausta
KAIKKI TYÖ TAATAAN
KOHTUULLISET TAKSAT
Puhelin 674-0988, kotiin 694-4387
387 Bessie Street, Sudbury, Ont.

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture & Appliances
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

APU LEHDEN
IRTONUMEROITA SAATAVANA
No. 17:sta 29:ään asti
HINTA 55¢
postitse lähetettynä
Hinta 60c
Tilatkaa osoitteella.
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
P. O. Box 69 Sudbury, Ont.

Länsi-Saksan poliisi voi käyttää tykistöä "rauhoittaakseen"

Bonn. — Länsi-Saksan poliisilaitos muuttuu yhä enemmän sotilaalliseksi osastoksi, ja poliiseja koulutetaan Bundeswehrin mallin mukaisesti, kirjoittaa länsisaksalainen viikkolehti.

Näiden osastojen tehtävänä on työläisten joukkokokousten, mielenosoitusten jne. hajoittaminen. Stern mainitsee, että poliiseja koulutetaan jatkuvasti katutaistelujen käymiseen, hyökkäykseen mielenosoittajia vastaan, ns. sissien vastaisiin sotatoimiin ja vallattujen kaupunginosien rauhoittamiseen. Näiden tehtävien suorittamista varten on poliisiosastot varustettu panssaroiduilla kuljetusautoilla, konekivääreillä, konepistooleilla ja jopa tykistöllä. Stern toteaa myös, että Länsi-Saksan poliiseja kasvatetaan puolifasistisessa hengessä.

Naisia ja lapsia vankileirillä

Bonn. — Jura-saaren vankien joukossa on tällä hetkellä 235 naista, näistä 20 sellaista, joilla on mukanaan 1 kk—3 v. ikäisiä lapsia, ilmoittaa Stern-lehti. Lehti nimittää saarta "jättiläismäiseksi keskitysleiriksi" ja julkaisee ilmavalokuvia saaren vankilasta sekä telttakylästä.

Melkein kaikki vangit, jotka on majoitettu "erityisen vaarallisille kommunisteille tarkoitettuun osastoon", sairastavat sydän- ja verisuonitauteja sekä astmaa.

Maakuntavaalit Saskatchewanissa lokakuun 11 pnä

Regina. — Pääministeri Ross Thatcher tiedoitti sunnuntaina, että Saskatchewanin maakuntavaalit suoritetaan keskiviikkona, lokakuun 11 päivänä.

Hänen hallituksensa on ollut vallassa 3½ vuotta. Lainlaatijakunnan jäsenyydessä oli nyt 31 liberaalia 26 CCF:n edustajaa ja 1 konservatiivi.

"Vaikka hallituskautemme ei ole täysin päättynyt, me olemme kuitenkin saavuttaneet kohdan, missä uusien valtuuksien saaminen on eduksi", selitti pääministeri Thatcher.

Hän antoi samalla kaksi uutta vaalilupausta: Kotienomistajille annetaan $50 suuruinen vuotuinen avustus (verohelpotuksen muodossa), ja uusien teollisuuslaitosten rakentamiseksi ylläpidetään suotuisaa poliittista ilmapiiriä.

Gibraltarilla suoritettiin yleisäänestys

Gibraltar. — Gibraltarin väestö äänesti sunnuntaina 99-prosenttisesti brittiläisyhteyksien jatkamisen puolesta ja Espanjan alaisuuteen siirtymistä vastaan. Varsinainen äänestystulos oli 12,138—44. Äänioikeutettuja oli 12,742.

Tämän yleisäänestyksen järjestäminen oli Britannian vastaveto Espanjan ja YK:n muodostamaan komitean suunnitelmiin nähden.

Siirtomaakysymyksiä käsittelevä YK:n komitea julisti syyskuun 1 pnä, että Gibraltarin yleisäänestyksen järjestäminen loukkaa YK:n peruskirjaa.

Yleisäänestyksen tarkoituksena oli saada YK ja Espanja "uskomaan", että Gibraltar ei halua vapautua siirtomaa-asemastaan.

Britannian yhteydessä olemisen vastaehdotuksena oli äänestyslipussa Espanjan toukokuussa 1966 Britannialle esittämä ehdotus, että Britannia mitätöisi Utrechtin sopimuksen vuodelta 1713 mikä "oikeutti" Britannian miehityksen Gibraltarilla.

Kun uuttera työ keskeytyy, kun aura lepää vaossa, kun pörssi on kiinni, kun ei savua nouse tehtaista, jatkuu sellainen elämän toiminta, joka on yhtä tärkeä kansojen varallisuudelle kuin mikä tahansa muu työteliäimpinä päivinä suoritettava edistys. Ihminen, koneitten kone, korjailee ja kerää voimia, niin että hän maanantaina palaa työhönsä äly kirkkaana, henkiset kyvyt eloisampina, uudistunein ruumiinvoimin.

Macaulay

KUOLLUT

Unto (Bill) Tuomi

kuoli Sudbury General-sairaalassa sunnuntaiaamuna, syyskuun 10 p. 1967, ollen 54 vuoden ikäinen.

Edesmenneen Aliina (Helin) Tuomen (kuoli huhtik. 29 p. 1967) rakas poika. Suremaan jäi lähinnä isänsä Akseli Tuomi, 8 Regent St. S., Sudbury, veljensä Toivo, Sault Ste. Marie, Ont. ja Matti Levack, Ont., siskonsa mrs. Colin (Toini) MacPherson Chelmsfordissa ja mrs. Armas (Viesti) Lampi, Livelyssa.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 62 Eyre St. South. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista tiistaina, syysk. 12 pnä, klo 1.30 iltapäivällä Park Lawn hautausmaahan.

Kreikan terrorijärjestöjä Länsi-Saksassa

Bonn. — Syddeutsche Zeitung -lehden mukaan Länsi-Saksassa toimii kaksi järjestöä ,jotka ovat ottaneet tehtäväkseen Kreikan sotilasjuntan vastustajien kohdistuvan terrorin järjestämisen. Nämä järjestöt ovat "Länsi-Saksan kreikkalaisten kansallinen liike" ja "Länsi-Saksan kreikkalaisten reserviupseerien liitto".

Järjestön levittämissä lentolehtisissä uhataan pidättää ja lähettää Kreikkaan kaikki sotilasjuntaa arvostelevat henkilöt. Lehden mukaan järjestöt toimivat yhteistyössä Kreikan suojelupoliisin kanssa Mynchenissä kävi hiljattain kaksi Ateenan salaisen palvelun asiamiestä, joiden on todettu yrittäneen värvätä agentteja kreikkalaisten työläisten keskuudessa.

Finnish haalin järjestöväen syystoimintaohjelma

Keskiviikkoiltana, tk. 6 pnä pidettiin Finnish-haalilla CSJ:n Sudburyn osaston toimikuntien yhteinen kokous jossa keskusteltiin ja hyväksyttiin seuraava toimintasuunnitelma syyskauden toimintaa varten:

Sanomalehtikerhon bingo syysk. 21 pnä lehtiemme haasterahaston hyväksi.

LOKAKUU:

Harvestibingo lokakuun 5 pnä.
Aleksis Kiven juhla lokak. 15 pnä.
Alertsin bingo lokakuun 19 pnä.
Sävel-kuoron päivälliset lokakuun 22 pnä.
Näytelmä lokakuun 29 pnä.

MARRASKUU:

Vapauden 50-vuotisjuhla marraskuun 5 pnä.
Näytelmä seuran bingo marraskuun 9 pnä.
Osaston päivälliset marraskuun 19 pnä.
Osaston bingo marraskuun 23 p.
Filmi-ilta marraskuun 26 pnä.

JOULUKUU:

Näytelmä joulukuun 3 pnä.
Lastenkomitean bingo joulukuun 7 pnä.
Suomen itsenäistymisen 50-vuotisjuhla joulukuun 10 pnä.
Lasten joulujuhla joulukuun 17 pnä.

Toimikuntien yhteisen kokouksen toivomus on, että eri toimikunnat huomioivat osalleen tulleet tilaisuudet ja ryhtyvät niitä hyvissä ajoin järjestämään.

Suomalainen kansainvälisen valuuttarahaston palvelukseen

Kansainvälinen valuuttarahasto on ottanut palvelukseensa helsinkiläisen valtiotieteen lisenssiaatin Kari Narsin. Hän astuu toimeensa syyskuun alussa, nimitys k oskee kolmivuotiskautta. Lisenssiaatti Nars hoitaa kansainvälisen vakauttamispolitiikkaan liittyviä kysymyksiä Valuuttarahaston valuutta- ja kauppapolitiikkaa hoitavalla osastolla.

UUSI SEKUNTIMITTARI

Zlatoustovskin kellotehdas Uralilla on Neuvostoliitossa ainoa sekuntimittareiden valmistaja. Kellotehtaan suunnittelijat ovat liittäneet sekuntimittariin yhteenlaskijan. Se eroaa aikaisemmista siinä, että nappia painettaessa se myös laskee yhteen ns. puhtaan ajan. Tällainen sekuntimittari on käytännöllinen niin laboratorioissa kuin myös urheilukilpailuissa.

Uusi sekuntimittari on saanut tunnustusta asiantuntijoilta. Ensimmäinen erä näitä mittareita valmistuu tänä vuonna ja niiden sarjatuotanto aloitetaan ensi vuonna.

METALLINEN KUMI

Kumin korvikkeeksi voi muodostua uusi aine, joka on tehty lejeeringeistä valmistetusta metallilangasta, jonka halkaisija on 00,3—0,25 mm. Metallilanka puristetaan kylmänä erikoismuottiin. Kuta ohuempaa lanka on, sitä elastisempaa on aine, josta lähitulevaisuudessa voitaneen ryhtyä valmistamaan nykyisiä huomattavasti kestävämpiä auton kumeja. Tämän uuden materiaalin ovat keksineet professori Aleksandr Soiferin johtaman Kuibyshevin ilmailuinstituutin työntekijät.

"ISÄNMAALLISIA" AMERIKKALAISIA

Kansas City. — Äskettäin perustettu äärioikeistolainen "Isänmaallinen puolue" ilmoittaa kannattavansa George Wallacen valitsemista Yhdysvaltain presidentiksi.

Uusi puolue on voimakkaasti antikommunistinen ja puolisotilaallisen Minutemen-järjestön johtajan Robert Depughin luomus. Puolue vaatii välittömän verotuksen poistamista sekä Yhdysvaltain eroamista YKsta.

— Lääkäri on kieltänyt minua laulamasta.

— Niinkö, asuuko hän samassa talossa?

PERHEEN NUOREMMILLE

Horsemanship

PART V

By HELVI TAULU

SADDLING

Approach the horse on his near side and place the saddle on the animals back and do up the girth. Always check the girth, because a horse will almost always blow himself up and as you mount the girth will loosen causing the saddle to slide down.

MOUNTING

Mounting a horse must always be done from the left side. As you prepare to mount, turn your back to the horses head, gather the reins in your left hand, with your right hand take a hold of the left stirrup. Pivot yourself to face the horse after you have put your left foot in the stirrup. As you swing your right leg over the animals back, take care to avoid hitting your horses back. This will cause him to jump and you'll fall. Never plop down into the saddle because this can cause an injury to the horses back.

AIDS AND COMMANDS AND USING THEM

If after you've mounted your horse moves before you are ready, firmly say "Whoa" and if you must, gently pull back on the reins. Never yank the reins, this will cause a sore mouth to the horse and he will perhaps resent the bit in the future. You must always use your voice. It is the most important factor. Of course you must also use your body because the voice alone does not tell the horse what to do. Your hands guide the animal while your legs drive him forward. The heels play an important part also because with them you urge your horse on. Never kick him in the flanks. Besides the natural aids, artificial aids must sometimes be used. These are whips, spurs and martingales. None of these should ever be used by a beginner, except the martingale. The whip should always be applied behind the saddle, never in the front and never have sharp spurs.

(Continued)

* * *

Irja-tädin postilaatikko

Dear boys and girls.

Well here it is the second week of September and also the second week of school. I guess all of you are pretty well settled and well into your routine of this year's schooling. I wish the best of luck to each and everyone and happy schooldays.

Today we have a long letter from Eugene. As you can see he has been to Expo and enjoyed himself very much. That certainly was a very economical trip from as far away as St. Catharines.

Thank you very much Eugene for your letter and also for the cards. Makes me more determined than ever to go and see for myself.

Helvi's story on horsemanship is nearing the end. We will have one more part after today's and than it is finnished. Now who will be the next one to send in their school composition. It's nice to see your stories in print. So until next week again kuulemiin.

Irja-täti.

Eugene Has Been To Expo

Dear Irja-täti, boys and girls.

Hi. My sister passed into grade 13 but grade 12 was her last year. She has a fair job at the bakery now.

My grandfather was here at the beginning of the month. I hope that he enjoyed himself.

My sister, her boy friend, my mother and myself went to Sudbury to visit my grandparents. While I was there I found a skull of a cow and when I showed it to my grandmother she almost fainted.

The Lions Club sponsored the trip that would take 1,200 kids and 120 adults on a visit to Expo. A friend of mine, my mother and I went on that trip.

Have any of you seen army barracks? Well thats what our sleeping quarters were like. The food wasn't exactly a chefs delight but what can you expect for $63.00 for four days.

The best Expo theme (Man and His World) pavilion I liked was Man and His Health which showed several artificial parts of the body. The national pavilion that I liked was the British pavilion besause it was so interesting. In Kaleidoscope, the private pavilion that I liked they filmed different objects at a circus to make strange shapes and colours. I was disappointed in the Gyroton, a ride I had heard so much about. All in all I had a good time.

Until next time goodbye.

Eugene Ellmen.

P.S. — I sent Irja-täti a post card of the Canadian Pavilion and a Finnish post card that I got at the Scandinavian Pavilion.

Kuvernöörille aivopesu

Detroit. — Michiganin kuvernööri George Rommey kertoi viime viikolla joutuneensa aivopestyksi amerikkalaisten kenraalien ja diplomaattien taholta kaksi vuotta sitten tekemänsä Etelä-Vietnamin-matkan aikana. Sotilaat ja diplomaatit uskottelivat Romneylle, että amerikkalaisten interventio Kaakkois Aasiassa on välttämätön.

Republikaanien presidenttiehdokkaan paikkaa tavoitteleva Romney, kertoi, että hän tutkittuaan Etelä-Vietnamin historiaa on muuttanut mieltään amerikkalaisten läsnäolon tarpeellisuudesta.

Detroitissa tehdyssä televisiohaastattelussa hän kertoi joutuneensa Vietnamin-matkansa aikana valtavan aivopesun kohteeksi.

Hääkutsu

Täten ystävällisesti kutsumme kaikkia sukulaisia ja tuttavia saapumaan tyttäremme

JOHANNAN

ja poikamme

ALLANIN

häätilaisuuteen joka vietetään Finnish haalilla, Sudbury, Ont., lokakuun 7 päivänä 1967, kello 8.30 illalla.

Mr. ja mrs. Henry Oium, Sudbury — Mr. ja mrs. Armas Wiita, Sudbury

KIRJALLISHISTORIALLINEN TUTKIMUS TULENKANTAJISTA

Kerttu Saarenheimo:
TULENKANTAJAT
303 SIVUA — HINTA SID. $5.95
Ryhmän vaiheita ja kirjallisia teemoja 1920-luvulla
Runsas kuvitus

Tohtori Kerttu Saarenheimon teos on ensimmäinen yhteinen kirjallishistoriallinen tutkimus tulenkantajista. Esityksen runkona on ryhmän kehityksen kolmivaihejaottelu, jonka professori Lauri Viljanen hahmotteli luonnehtiessaan kirjallisuutemme 1920-lukua Yleisradiossa järjestetyssä keskustelusarjassa. Ensin on Nuoren Voiman kausi, sitten suuren hurmion kausi ja lopuksi päädyttiin etsimään nykyaikaa. Näissä puitteissa kirjoittaja — Valtion humanistisen toimikunnan tutkija ja Turun Yliopiston dosentti — tarkastelee 20-luvun lyyristen aiheiden värikästä kaleidoskooppia, jossa heijastuu milloin kauhukuvitelmia ja lahoavien lehtien tuoksua, milloin raivoisaa elämännälkää, eksotiikkaa, satua tai koneromantiikkaa.

Iloisen 20-luvun kirjavia virikkeitä tutkiessaan tri Saarenheimo laajentaa samalla näkökulmaa kirjoista kirjailijoihin, heidän taustaansa ja harrastuksiinsa, ystävyyssuhteisiin ja hilpeään seurusteluun. Painamattomat lähteet, ennen kaikkea ryhmän jäsenten välinen kirjeenvaihto ja haastattelut ovat tuoneet esiin runsaasti ennen tuntematonta materiaalia. Keskeisiä hahmoja ovat Onni Halla, Yrjö Jylhä, Uuno Kailas, Arvi Kivimaa, P. Mustapää, Olavi Paavolainen, Ilmari Pimiä, Elina Vaara, Erkki ja Katri Vala, Mika Waltari ja Lauri Viljanen. Heidän lisäkseen tapaamme ryhmään väljemmin liittyneitä, kirjailijoita, taiteilijoita ja kriitikoita.

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO